

Layihə

“Dəmiryol hərəkət tərkibinin təhlükəsizliyi haqqında Texniki rəqlament”in təsdiq edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

“Texniki tənzimləmə haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 30 sentyabr tarixli 1669-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 26 noyabr tarixli 863 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

“Dəmiryol hərəkət tərkibinin Təhlükəsizliyi haqqında Texniki rəqlament” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, “__” _____ 2024-cü il

№ ____

“DƏMİRYOL HƏRƏKƏT TƏRKİBİNİN TƏHLÜKƏSİZLİYİ HAQQINDA” TEXNİKİ REQLAMENT

Maddə 1. Tətbiq sahəsi

1. Bu, texniki reqlamenti 200 km/s hərəkət sürəti də daxil olmaqla eni 1520 mm olan ümumi istifadədə olan və qeyri-ümumi istifadəli dəmiryol xətlərində istifadə üçün döviyyəyə buraxılan yenidən işlənilib hazırlanan (modernləşdirilən), istehsal olunan dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinə şamil edilir.

Dəmiryol hərəkət tərkibinə aşağıdakılar daxildir:

- 1.1. lokomotivlər;
- 1.2. motor-vaqon hərəkət tərkibi və onun vaqonları;
- 1.3. lokomotiv dartısının sənişin vaqonları (bundan sonra - sənişin vaqonları);
- 1.4. yük vaqonları;
- 1.5. xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi.

Texniki reqlamentinin tələbləri 1 nömrəli əlavəyə əsasən siyahıya müvafiq olaraq texniki tənzimləmə obyektlərinə şamil olunur.

2. Texniki reqlamentinin tələbləri dəmiryol hərəkət tərkibinin və onun tərkib hissələrinin layihələndirilməsi və istehsalı, eləcə də, məhsulun uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı vacibdir.

Texniki reqlamenti təşkilatların ərazisində insanlar və maddi qiymətlilərin hərəkəti və təşkilatların şəxsi ehtiyacları üçün dəmiryol hərəkət tərkibi ilə ilkin-son əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş təşkilatların texnoloji dəmiryol nəqliyyatının dəmiryol hərəkət tərkibinə şamil olunmur.

Hərəkətin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından dəmiryol hərəkət tərkibinin istismarına dair tələblər dəmiryol nəqliyyatı haqqında qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

3. Reqlamenti insanların, heyvanların və bitkilərin həyat və sağlamlığının müdafiəsi, əmlakın mühafizəsi, eləcə də istehlakçılarda (istifadəçilərdə) onun təyinatı və təhlükəsizliyi ilə bağlı yanlış fikir yaradan hərəkətlərin qarşısının alınması məqsədi ilə dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinə tələbləri müəyyən edir.

Maddə 2. Əsas anlayışlar

2.1. Texniki reqlamentdə aşağıdakı terminlər və onların təyinlərindən istifadə olunur:

2.2. **qəza kreş-sistemi** - dəmiryol hərəkət tərkibinin toqquşduğu və (və ya) yoldan çıxdığı halda dəmiryol hərəkət tərkibinin xidməti personalın və (və ya) sənişinlərin zədə almaq riskinin qarşısının alınması və ya azaldılmasına yönəldilmiş qurğusu;

2.3. **avtomatik lokomotiv siqnalizasiyası** - dəmiryol hərəkət tərkibinin yaxınlaşdığı yol svetoforlarının siqnalının maşinistin kabinəsinə ötürülməsi üçün qurğular kompleksi;

2.4. **avtomatik əyləc** - havaötürmə magistralının ayrıldığı və ya qırıldığı və (və ya) təcili əyləcləmə kranının (stop-kranın) açıldığı halda qatarın avtomatik

dayanmasını təmin edən qurğu;

2.5. **dəmiryol hərəkət tərkibinin təhlükəsizliyi** - dəmiryol hərəkət tərkibinin vətəndaşların həyat və ya sağlamlığına, fiziki və ya hüquqi şəxslərin əmlakına, dövlət və ya bələdiyyə əmlakına, eləcə də ətraf mühitə, heyvanlar və bitkilərin həyat və sağlamlığına zərərin vurulması ilə bağlı yolverilməz riskin olmasını istisna edən vəziyyəti;

2.6. **dövriyyəyə buraxılma** - məhsulun həyat dövrəsinin istehsaldan istismara verilmə anınadək olan mərhələsi;

2.7. **dəmiryol hərəkət tərkibinin qabariti** - dəmiryol hərəkət tərkibinin, o cümlədən, maksimal normalaşdırılan köhnəlməyə malik hərəkət tərkibinin istər boş, istərsə də yüklənmiş vəziyyətdə düz üfüqi yol üzərində kənara çıxmadan yerləşməli olduğu (ən əlverişli mövqedə yolun eni daxilində və ressorlarda yana əyilmələr və dinamik tərəddüdlər olmadan) yolun oxuna perpendikulyar köndələn kontur;

2.8. **yük vaqonları** - yüklərin daşınması üçün nəzərdə tutulmuş, qapalı vaqonlar, yarımvaqonlar, platformalar, vaqon-sisternlər, bunker tipli vaqonlar, izotermik vaqonlar, taxıladaşıyanlar, transporterlər, konteynerdaşıyanlar, yük tipli xüsusi vaqonlar kimi vaqonlar;

2.9. **təhlükəsizliyin sübutu** - məhsulun təhlükəsizliyi haqqında məhsulunu normativ, layihə və konstruktör sənədlərində müəyyən edilmiş təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğu haqqında sübutların və məhsulun təhlükəsizlik göstəricilərinin yolverilən qiymətlərə uyğunluğunun sübutlarının məcmusunu ehtiva edən sənəd;

2.10. **yolverilən risk** - istehsalçının texniki və iqtisadi imkanlarından çıxış edərək dəmiryol hərəkət tərkibinin və onun tərkib hissələrinin tətbiqi nəticəsində yaranan məhsulun həyat dövrəsinin bütün mərhələlərində təmin edilməli olan təhlükəsizlik səviyyəsinə uyğun risk həddi;

2.11. **dəmiryol hərəkət tərkibi vahidi** - dəmiryol hərəkət tərkibinin lokomotiv, yük və sərnişin vaqonu, motor-vaqon hərəkət tərkibi (və ya onun seksiyası, vaqonları), xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi kimi ayrıca obyekt;

2.12. **ümumi istifadədə olan dəmir yolları** - dəmiryol stansiyalarının ərazilərində qatarların qəbul edilməsi və göndərilməsi, yüklərin, baqajın və yük baqajının qəbul edilməsi və verilməsi, sərnişinlərə xidmət və çeşidləmə və manevr işlərinin yerinə yetirilməsi əməliyyatlarının həyata keçirilməsi üçün açıq olan dəmir yolları, eləcə də, bu cür stansiyaları birləşdirən dəmir yolları;

2.13. **qeyri-ümumi istifadəli dəmir yolları** - bilavasitə və ya digər dalan dəmir yolları vasitəsilə ümumi istifadədə olan dəmir yollarına birləşən və müqavilə şərtlərinə əsasən dəmiryol nəqliyyatının xidmətlərinin müəyyən istifadəçilərinə xidmət və ya şəxsi ehtiyaclar üçün işlərin yerinə yetirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş dalan dəmir yolları;

2.14. **izotermik vaqonlar** - yükün çatdırıldığı məhdud zaman intervalı ərzində müəyyən temperatur diapazonunda saxlanması tələb olunan yüklərin daşınması üçün nəzərdə tutulmuş istilik izolyasiyalı qapalı vaqonlar;

2.15. **innovativ məhsul** - texnoloji xarakteristikaları (funksional əlamətləri, konstruktiv həlli, əlavə əməliyyatları, eləcə də istifadə edilən materiallar və komponentlərin tərkibi) və ya nəzərdə tutulan istifadəsi prinsipial olaraq yeni olan və ya əvvəllər istehsal olunan analoji məhsullardan əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən

məhsul;

2.16. **dövri qiymətləndirmə** - məhsulun texniki reqlamentinin sertifikatlaşdırma zamanı təsdiq olunmuş verilən tələblərə uyğunluğunun davam etdiyinin müəyyən edilməsi məqsədi ilə həyata keçirilən uyğunluğun nəzarət qiymətləndirilməsi;

2.17. **maşinist kabinəsi** - dəmiryol hərəkət tərkibinin kuzovunun lokomotiv briqadasının iş yerlərinin, lokomotivin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin, xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibinin idarə olunması üçün cihazlar və qurğuların yerləşdiyi arakəsmələrlə ayrılmış hissəsi;

2.18. **dəmiryol hərəkət tərkibinin konstruksiya sürəti** - layihələndirməyə dair texniki sənədlərdə bəyan edilmiş ən böyük hərəkət sürəti;

2.19. **təcili əyləc kranı (stop-kran)** - təcili dayanma zərurətinin yarandığı halda dəmiryol hərəkət tərkibinin əyləc magistralından havanın buraxılması və avtomatik əyləclərin işə salınması üçün xidmət edən əyləc kranı;

2.20. **lokomotiv** - qatarlar və ya ayrı-ayrı vaqonların dəmir yolları ilə hərəkəti üçün nəzərdə tutulmuş dəmiryol hərəkət tərkibi;

2.21. **maqnit-rels əyləci** - əyləc başmağının elektromaqnitlə relsə cəzb edilməsi vasitəsilə əyləc gücü yaradan qurğu;

2.22. **dəmiryol hərəkət tərkibinin modernləşdirilməsi** - mövcud dəmiryol hərəkət tərkibinin texniki-iqtisadi xarakteristikalarının tərkib hissələrinin daha mükəmməl hissələrlə əvəz edilməsi yolu ilə yaxşılaşdırılması üzrə kompleks iş;

2.23. **dəmiryol hərəkət tərkibinin xidmət müddətinin uzadılması ilə modernləşdirilməsi** - mövcud dəmiryol hərəkət tərkibinin texniki-iqtisadi xarakteristikalarının xidmət müddətinin uzadılması məqsədi ilə baza konstruksiyasına dəyişikliklərin edilməsi yolu ilə yaxşılaşdırılması üzrə kompleks iş;

2.24. **motor-vaqon hərəkət tərkibi** - sərnişinlər və (və ya) baqajın, poçtun daşınması üçün nəzərdə tutulmuş elektrik qatarlarını, dizel-qatarlarını, avtomotrisləri, rels avtobuslarını, dizel-elektrik qatarlarını, elektromotrisləri formalaşdıran motorlu və motorsuz vaqonlar;

2.25. **təyin edilmiş resurs** - texniki vəziyyətindən asılı olmayaraq toplandığı halda məhsulun istismarının dayandırılmalı olduğu ümumi iş müddəti;

2.26. **təyin edilmiş xidmət müddəti** - texniki vəziyyətindən asılı olmayaraq çatdığı halda məhsulun istismarının dayandırılmalı olduğu məhsulun istismarının təqvim müddəti;

2.27. **təyin edilmiş saxlanma müddəti** - texniki vəziyyətindən asılı olmayaraq çatdığı halda məhsulun saxlanmasının dayandırılmalı olduğu məhsulun istismarının təqvim müddəti;

2.28. **təhlükəsizliyin əsaslandırılması** - riskin qiymətləndirilməsi, eləcə də təhlükəsizliyin təmin edilməsi üzrə minimal zəruri tədbirlər haqqında konstruktor, istismar, texnoloji sənədlərdən götürülmüş məlumatları ehtiva edən, məhsulu həyat dövrünün bütün mərhələlərində müşayiət edən və təmir yerinə yetirildikdən sonra istismar mərhələsində risklərin qiymətləndirilməsinin nəticələrinə dair məlumatların əlavə edildiyi sənəd;

2.29. **riskin qiymətləndirilməsi** – təhlil edilmiş risk səviyyələrinin əvvəlcədən müəyyən edilmiş meyarlarla müqayisəsi və riskin işlənməsinin tələb olunduğu sahələrin eyniləşdirilməsi prosesi;

2.30. **sərnişin vaqonları** - poçt, baqaj, vaqon-restoranlar, xidməti-texniki, xidməti, klub, sanitar, sınaq və ölçü laboratoriyaları, sərnişin tipli xüsusi vaqonlar kimi sərnişinlər və (və ya) baqajın, poçt göndərişlərinin daşınması üçün nəzərdə tutulmuş vaqonlar;

2.31. **pasport** – istehsalçının zəmanətlərini, məhsulun əsas parametrləri və xarakteristikalarının (xassələrinin) göstəricilərini təsdiq edən məlumatları, eləcə də məhsulun sertifikatlaşdırılması və utilizasiyası haqqında məlumatları ehtiva edən sənəd;

2.32. **pnevmatik əyləc** - pnevmatik idarəetməyə malik əyləc;

2.33. **nəzarət edilməli olan istismar** - dəmiryol hərəkət tərkibinin əlavə nəzarətlə və dəmiryol hərəkət tərkibinin texniki vəziyyətinin uçuotu ilə müşayiət olunan ştat üzrə istismarı;

2.34. **qatar** - quraşdırılmış siqnallara malik bir və ya bir neçə işlək lokomotivlər və ya motorlu vaqonlarla formalaşdırılmış və qoşulmuş vaqonlar tərkibi, eləcə də mənzilə göndərilən və mənzildə olan vaqonsuz lokomotivlər və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibi;

2.35. **son hədd vəziyyət** - məhsulun sonrakı istismarının yolverilməz və ya qeyri-məqsədəuyğun və yaxud onun iş qabiliyyətinin bərpasının qeyri-mümkün və ya qeyri-məqsədəuyğun olduğu vəziyyəti;

2.36. **məhsul** - dəmiryol hərəkət tərkibi və (və ya) onun tərkib hissələri;

2.37. **rekuperativ əyləcləmə** - dəmiryol hərəkət tərkibinin elektrodinamik əyləc vasitəsilə həyata keçirilən, dartı elektrik mühərriklərinin generator rejiminə keçirilməsi zamanı azad olan elektrik enerjisinin kontakt şəbəkəsinə ötürüldüyü əyləclənməsi;

2.38. **istismara dair təlimat** - məhsulun konstruksiyası, iş prinsipi, xarakteristikaları (xassələri) haqqında məlumatları və məhsulun düzgün və təhlükəsiz istismarı (təyinatı üzrə istifadəsi, texniki xidməti, cari təmiri, saxlanması və daşınması) üçün zəruri olan göstərişləri və məhsulun təmirə göndərilməsi zərurətinin müəyyən edilməsi zamanı onun texniki vəziyyətinin qiymətləndirilməsini, eləcə də məhsulun utilizasiyasına dair məlumatları ehtiva edən sənəd;

2.39. **sertifikatlaşdırılmış məhsul** - texniki reqlamentlərin tələblərinə uyğunluğunun məcburi təsdiqinin sertifikatlaşdırma formasında həyata keçirildiyi məhsul;

2.40. **sürət dəmiryol hərəkət tərkibi** - 141 km/s-dan 200 km/s daxil olmaqla hərəkət sürəti intervalında daşımaların həyata keçirilməsinin təmin edilməsi üçün nəzərdə tutulmuş lokomotivlər, sərnişin vaqonları, motor-vaqon hərəkət tərkibi;

2.41. **dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissəsi** - dəmiryol hərəkət tərkibinin konstruksiyasına daxil olan və onun təhlükəsiz istismarını, xidməti personalın və (və ya) sərnişinlərin təhlükəsizliyini təmin edən detal, yığma vahidi, kompleks və ya onların komplekti;

2.42. **xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi** - dəmiryol nəqliyyatının infrastrukturunun tikintisi, bərpası, təmiri və işi üçün nəzərdə tutulmuş və motovozlar, drezinalar, xüsusi avtomotrislər, avtonom hərəkətli və dartı ötürücülü dəmiryol-tikinti maşınları kimi dəmiryol hərəkətində çıxarıla bilən özüyəriyən hərəkət vahidlərini, eləcə də, dartı ötürücüsü olmayan dəmiryol-tikinti maşınları, qoşqular və təsərrüfat qatarlarına daxil edilən və dəmiryol nəqliyyatı konstruksiyaları və qurğularının

saxlanması, xidməti və təmiri işlərinin həyata keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi kimi dəmiryol hərəkətində özüyəriməyən hərəkət vahidlərini ehtiva edən dəmiryol hərəkət tərkibi;

2.43. **dayanma əyləci** - dəmiryol hərəkət tərkibinin vahidində yerləşən və onun dayanacaqda özbaşına hərəkətə gəlməyə qarşı bərkidilməsi, eləcə də dəmiryol hərəkət tərkibinin vahidi daxilində əl və ya avtomatik ötürücünün olduğu halda məcburi qəza dayanması üçün nəzərdə tutulmuş əl və ya avtomatik ötürücüyə malik qurğu;

2.44. **texniki uyğunluq** - bu reqlament ilə müəyyən edilmiş tələblərə müvafiq olaraq dəmiryol hərəkət tərkibinin bir biri və dəmiryol nəqliyyatının infrastrukturunu ilə qarşılıqlı təsir qabiliyyəti;

2.45. **dəmiryol hərəkət tərkibinin əyləclənməsi** - hərəkət edən qatarın və ya dəmiryol hərəkət tərkibinin sürətinin azaldılması və ya dayandırılması məqsədi ilə əyləc sisteminin idarə olunması üçün cihazlar və qurğulara təsir;

2.46. **əyləc yolu** - qatar tərəfindən əyləc sisteminin idarə olunması üçün cihazlar və qurğulara təsir, o cümlədən, təcili əyləcləmə kranının (stop-kranın) işə düşmə anından tam dayananaqədək qət edilən məsafə;

2.47. **formulyar** - istehsalçının zəmanətlərini, qeyd edilən məhsulun texniki vəziyyətini əks etdirən əsas parametrlərinin və xarakteristikalarının (xassələrinin) qiymətlərini təsdiq edən məlumatları, məhsulun sertifikatlaşdırılması və utilizasiyası haqqında məlumatları, eləcə də onun istismarı dövründə daxil edilən məlumatları (iş müddəti və şəraiti, texniki xidmət, təmir və s.) ehtiva edən sənəd;

2.48. **istismar sənədləri** - ayrı-ayrılıqda və ya digər sənədlərlə məcmu şəklində məhsulun istismar qaydalarını müəyyən edən və (və ya) məhsulun istehsalçı tərəfindən zəmanət verilmiş əsas parametrləri və xarakteristikalarının (xassələrinin) qiymətlərini təsdiq edən məlumatları, eləcə də, onun müəyyən edilmiş xidmət müddəti ərzində istismarına dair zəmanətləri və məlumatları əks etdirən konstruktör sənədləri;

2.49. **təcili əyləcləmə** - qatarın dərhal dayandırılmasının tələb olunduğu hallarda maksimal əyləc gücünün tətbiqi yolu ilə istifadə edilən əyləcləmə;

2.50. **elektrodinamik əyləc** - qatarın kinetik enerjisinin dartı elektrik mühərriklərinin generator rejiminə keçirilməsi yolu ilə elektrik enerjisinə çevrilməsi yolu ilə əyləcləmə qüvvəsi yaradan qurğu;

2.51. **elektropnevmatik əyləc** - pnevmatik əyləclərin elektrik idarəetməsinə malik əyləcləmə qurğusu.

Maddə 3. Təhlükəsizlik tələbləri

3.1. Texniki reqlament zərərin vurulma riski dərəcəsi nəzərə alınmaqla məhsula dair minimal zəruri tələbləri müəyyən edir ki, onların da yerinə yetirilməsi aşağıdakıları təmin edir:

- 3.1.1. şüalanma təhlükəsizliyi;
- 3.1.2. bioloji təhlükəsizlik;
- 3.1.3. partlayış təhlükəsizliyi;
- 3.1.4. mexaniki təhlükəsizlik;
- 3.1.5. yanğın təhlükəsizliyi;
- 3.1.6. termik təhlükəsizlik;

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

- 3.1.7. kimyəvi təhlükəsizlik;
- 3.1.8. elektrik təhlükəsizlik;
- 3.1.9. cihazlar və avadanlığın işinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından elektromaqnit uyğunluq;
- 3.1.10. ölçmələrin vahidliyi.

3.2.1. Dəmiryol hərəkət tərkibinin və onun tərkib hissələrinin layihələndirilməsi zamanı risk dərəcəsi hesablama, eksperimental və ekspertiza yolu ilə, eləcə də analoji məhsulların istismar məlumatları əsasında qiymətləndirilməlidir. Risk dərəcəsinin qiymətləndirilmə metodları texniki reqlamentə uyğunluğun qiymətləndirilməsi (təsdiqi) məqsədləri üçün tətbiq edilən qarşılıqlı əlaqəli standartlar siyahısına daxil edilmiş standartlarda və ya digər standartlaşdırma sənədlərində (bundan sonra - standartlar) müəyyən edilə bilər.

3.2.1.1. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin təhlükəsizliyi aşağıdakılar vasitəsilə təmin edilməlidir:

3.2.1.2. məhsulun layihələndirilməsi zamanı elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktor işləri kompleksinin həyata keçirilməsi;

3.2.1.3. aprobasiya olunmuş texniki həllərin tətbiqi;

3.2.1.4. məhsulun təyin edilmiş xidmət müddətinin (və ya) resurslarının müəyyən edilməsi, eləcə də zəruri dövriliklə texniki xidmət və təmirlərin həyata keçirilməsi;

3.2.1.5. aprobasiya olunmuş metodikalara əsaslanan hesablamalar kompleksinin həyata keçirilməsi;

3.2.1.6. istismar parametrləri və şəraitindən asılı olaraq məhsulun layihələndirilməsi və istehsalı zamanı tətbiq edilən materiallar və maddələrin seçilməsi;

3.2.1.7. məhsulun son hədd vəziyyətlərinin meyarlarının müəyyən edilməsi;

3.2.1.8. məhsulun utilizasiya şərtləri və üsullarının müəyyən edilməsi;

3.2.1.9. məhsulun uyğunluğunun qiymətləndirilməsi.

3.2.2. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələri möhkəmliyi, dayanıqlılığı və texniki vəziyyətinə görə qatarların yolverilən göstəricilər daxilində ən yüksək sürətlə təhlükəsiz hərəkətini təmin etməlidir.

3.2.3. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələri aşağıdakıları təmin etməlidir:

3.2.3.1. dəmiryol hərəkət tərkibinin qabaritinə riayət edilməsi;

3.2.3.2. xarici iqlim və mexaniki təsirlər nəzərə alınmaqla istismar şərtlərinin yerinə yetirilməsi;

3.2.3.3. dəmiryol nəqliyyatının infrastrukturunu və bu infrastrukturda istismar edilən digər dəmiryol hərəkət tərkibi ilə texniki uyğunluq;

3.2.3.4. təkərin relsdən çıxmasına qarşı dayanıqlılıq;

3.2.3.5. yolun əyrixətli sahələrində aşmaya qarşı dayanıqlılıq;

3.2.3.6. dayanacaq yerindən özbaşına hərəkətə gəlmənin qarşısının alınması;

3.2.3.7. dartı və əyləcləmə rejimlərində dinamik güclərin ötürülməsi üçün

qatarlarda ilişmə;

3.2.3.8. yolverilən əyləc yolu;

3.2.3.9. yola təsir üzrə uzununa yüklərin, son hədd yolverilən qüvvənin, hesablanmış oxa düşən yüklərin aşılınmaması;

3.2.3.10. dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələrinin dəmiryol xəttinə düşməsinin qarşısının alınması;

3.2.3.11. son hədd yolverilən dartı, əyləcləmə qüvvələrinə və sürətlənmə kəmiyyətlərinə uyğunluq;

3.2.3.12. sanitariya-epidemioloji və ekoloji təhlükəsizlik;

3.2.3.13. elektrik avadanlığının cihaz və avadanlıqların işinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından elektromaqnit uyğunluğu;

3.2.3.14. elektrik avadanlığının dəmiryol avtomatı və telemexanika qurğuları, dəmiryol nəqliyyatı infrastrukturunun dəmiryol elektrik rabitəsi ilə elektromaqnit uyğunluğu;

3.2.3.15. yanğın təhlükəsizliyi tələblərinin yerinə yetirilməsi;

3.2.3.16. yolverilən yüklənmə rejimlərində və təsir zamanı möhkəmlik;

3.2.3.17. uzununa və şaquli hesablanmış dinamik yüklərin tətbiq edildiyi halda plastik deformasiyaların olmaması;

3.2.3.18. azdövrəli və çoxdövrəli yüklənmə rejimlərində yorğunluğa müqavimət;

3.2.3.19. istismar rejimlərinin bütün diapazonunda (nominal və sərhəd elektrik təchizatı rejimlərində) elektrik avadanlığının işinin təhlükəsizliyi və etibarlılığı;

3.2.3.20. mexanikləşdirmə vasitələri tətbiq edilməklə yüklənmə və boşaldılma zamanı yük, poçt və baqaj vaqonlarının konstruksiyasının təhlükəsizliyi;

3.2.3.21. təpələrdən buraxılan və (və ya) bərənin apparel enişindən keçərkən vaqonların ilişməsi;

3.2.3.22. dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələrinin öz aralarında və dəmiryol nəqliyyatı infrastrukturunun konstruktör sənədləri ilə nəzərdə tutulmamış elementləri ilə təmasının olmaması;

3.2.3.23. dəmiryol hərəkət tərkibinin dəmir yolunun əyrixətli sahələrində ilişməsi, vaqonların qarmaqda və tək vaqonların xüsusi istifadəli yollarla hərəkət etmə mümkünlüyü;

3.2.3.24. enerji effektivliyi tələblərinə uyğunluq.

3.2.4. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin layihələndirilməsi zamanı layihəçi (işləyib hazırlayan) insan, heyvanlar və bitkilərin həyat və sağlamlığına zərərli və (və ya) təhlükəli təsirlərin yolverilən səviyyəsini təmin edən həlləri seçməlidir.

3.2.5. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin layihəçisi (işləyib hazırlayan) tərəfindən seçilmiş konstruksiyalar təyin edilmiş xidmət müddəti və (və ya) resurs, təyin edilmiş saxlanma müddəti ərzində təhlükəsiz olmalı, eləcə də istismar prosesində məruz qala biləcəkləri təsir və yüklərə davam gətirməlidir.

3.2.6. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin layihələndirilməsi zamanı layihəçi (işləyib hazırlayan) dəmiryol hərəkət tərkibinin toqquşduğu və (və ya) yoldan çıxdığı halda xidməti personalın və (və ya) sərnişinlərin müdafiəsi üçün qəza kreş-sistemləri nəzərdə tutmalıdır.

3.2.7. Dəmiryol hərəkət tərkibinin layihələndirilməsi zamanı layihəçi (işləyib

hazırlayan) dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin işinin təhlükəsizliyini təmin edən proqram vasitələri nəzərdə tutmalıdır.

3.2.8. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin konstruksiyasına dəyişikliklər edən zaman layihələndirmə zamanı müəyyən edilmiş, bu texniki reqlament ilə nəzərdə tutulan təhlükəsizlik tələbləri aşağı salınmamalıdır.

3.2.9. Dəmiryol hərəkət tərkibi və (və ya) onun tərkib hissələrinin konstruksiyasına təhlükəsizliyə təsir göstərən dəyişikliklərin edildiyi, eləcə də xidmət müddəti uzadılmaqla modernləşdirmə aparıldığı halda məhsulun uyğunluğunun bu texniki reqlamentin 6-cı maddəsində müəyyən edilmiş qaydada məcburi təsdiqi aparılmalıdır.

3.2.10. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələri istismara dair təlimatda təkrar və izah edilməli olan yaxşı görünən eyniləşdirici və xəbərdaredici yazılar və markalanmaya malik olmalıdır.

3.2.11. Dəmiryol hərəkət tərkibi konstruktor sənədlərinə müvafiq olaraq buraxılış ilindən asılı olmayaraq məhsulun eyniləşdirilməsini təmin edən aşağıdakı markalanmaya malik olmalıdır:

- 3.2.11.1. məhsulun uyğunluq nişanı;
- 3.2.11.2. istehsalçının adı və (və ya) onun əmtəə nişanı;
- 3.2.11.3. məmulatın adı və (və ya) seriya və ya tipin işarəsi, nömrə;
- 3.2.11.4. istehsal tarixi;
- 3.2.11.5. taranın çəkisi;
- 3.2.11.6. konstruksiya sürəti;
- 3.2.11.7. aparılmış təmirlərə dair lövhə və ya yazı;
- 3.2.11.8. yükqaldırma qabiliyyəti (yük, poçt və baqaj vaqonları üçün);
- 3.2.11.9. sənişin yerlərinin sayı (sənişinlərin və ya operativ-təmir personalının daşınması üçün nəzərdə tutulmuş dəmiryol hərəkət tərkibi üçün).

3.2.12. Dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələri konstruktor sənədlərinə müvafiq olaraq buraxılış işindən asılı olmayaraq məhsulun eyniləşdirilməsini təmin edən markalanmaya, o cümlədən:

- 3.2.12.1. Məhsulun uyğunluq nişanına;
- 3.2.12.2. istehsalçının adı və ya onun əmtəə nişanına, məhsulun adına;
- 3.2.12.3. istehsal tarixinə malik olmalıdır.

Markalanmanın yalnız qablaşdırmaya vurulması və konstruksiyasının xüsusiyyətləri üzündən bilavasitə dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələrinə vurulmasının mümkün olmadığı halda, dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələrinə əlavə edilən istismar sənədlərində göstərilməsi yolveriləndir.

3.2.13. Dəmiryol hərəkət tərkibində müəyyən edilmiş ölçmə vasitələrinin “Ölçmələrin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq tipi təsdiq olunmalı və yoxlamadan keçməlidir.

3.2.14. Dəmiryol hərəkət tərkibinin təkər cütləri konstruktor sənədlərinə müvafiq olaraq markalama və damğalama nişanlarına malik olmalıdır.

3.2.15. Yük vaqonlarının arabacıqlarının çərçivələri və tirləri konstruktor sənədlərinə müvafiq olaraq aşağıdakı tökmə markalama nişanlarına malik olmalıdır:

- 3.2.15.1. istehsalçının şərti nömrəsi;
- 3.2.15.2. istehsal ilinin son iki rəqəmi;

- 3.2.15.3. istehsalçının nömrələnmə sistemi üzrə çərçivə və tirlərin sıra nömrəsi;
3.2.15.4. poladın markasının şərti işarəsi.

3.2.16. Yük vaqonlarının arabacıqlarının çərçivə və tirləri konstruktor sənədlərinə müvafiq olaraq istehsalçının damğa nişanlarına, çərçivə və tirlərin qüsurlarının qaynaqla düzəldildiyi halda isə - qaynaqçının damğasına malik olmalıdır.

3.2.17. Maşinist kabinəsinin, sənişin vaqonlarının və motor-vaqon hərəkət tərkibinin vaqonlarının şüşələri konstruktor sənədlərinə müvafiq olaraq aşağıdakı markalamaya malik olmalıdır:

- 3.2.17.1. Dövriyyə nişanı;
3.2.17.2. istehsalçının adı və (və ya) onun əmtəə nişanı;
3.2.17.3. şüşənin növünün işarəsi;
3.2.17.4. müdafiə sinfi;
3.2.17.5. sertifikatlaşdırmaya dair məlumatlar.

3.2.18. Markalama və istismar sənədləri məhsulun istehsal olunduğu ___ dilində icra edilir.

3.2.19. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin istismara verilməsi zamanı istismar və təmir sənədləri komplektinin olması vacibdir. Uyğunluğu məcburi təsdiq edilməli olan istehsal olunmuş məhsul tələbləri və müddələrinin yerinə yetirilməsi onun təhlükəsiz istismarını təmin edən müvafiq istismara dair təlimatların olduğu halda dövriyyəyə buraxılır.

3.2.20. Dəmiryol hərəkət tərkibi, onun avadanlığının yerləşməsi və quraşdırılması istismar, baxış, texniki xidmət, təmir zamanı xidməti personalın təhlükəsizliyini təmin etməlidir. Dəmiryol hərəkət tərkibi istismar, baxış, texniki xidmət, təmir zamanı xidməti personalın təhlükəsizliyini təmin edən xüsusi ayaqaltılar, tutacaqlar və ya qurğulara malik olmalıdır.

3.2.21. Dəmiryol hərəkət tərkibinin idarəetmə, nəzarət və təhlükəsizlik sistemləri bütün nəzərdə tutulmuş iş rejimlərində və istismara dair təlimatda nəzərdə tutulmuş bütün xarici təsirlər zamanı onun iş qabiliyyətini təmin etməlidir. Dəmiryol hərəkət tərkibinin idarəetmə və nəzarət sistemləri xidməti personalın mümkün məntiqi səhvləri zamanı təhlükəli vəziyyətlərin yaranmasını istisna etməlidir.

3.2.22. İdarəetmə, nəzarət və təhlükəsizlik sistemləri dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin saz vəziyyətinin təhlükəsizliyə təhdid yaradan vəziyyətlərin yaranmasına gətirib çıxara biləcək pozuntuları haqqında xəbərdar edən siqnalizasiya və məlumatlandırma vasitələrini ehtiva etməlidir.

3.2.23. Dəmiryol hərəkət tərkibinin istər quraşdırılan, istərsə də maddi daşıyıcılarda tədarük edilən proqram vasitələri aşağıdakıları təmin etməlidir:

3.2.23.1. texniki vasitələrin dayanmaları və (və ya) imtinaları nəticəsində yaranmış həddindən artıq yüklənmələrdən sonra iş qabiliyyəti və özünün dayanmaları zamanı tamlıq;

3.2.23.2. informasiyanın saxlanması, daxil edilməsi, işlənməsi və çıxarılması zamanı kompüter viruslarından, sanksiyalaşdırılmamış girişdən, imtinalar, səhvlər və dayanmaların nəticələrindən, informasiyanın mümkün təsadüfi dəyişikliklərindən müdafiə;

3.2.23.3. müşayiət sənədlərində təsvir olunmuş xüsusiyyət və xarakteristikalara uyğunluq.

3.2.24. Dəmiryol hərəkət tərkibinin idarəetmə, nəzarət və təhlükəsizlik sistemi dərzi ötürücüsü və digər avadanlığın işi zamanı elektrik, hidravlik və (və ya) pnevmatik hissələrin aparatlarının nasazlıqları, proqram təminatının dayanması hallarında dəmiryol hərəkət tərkibinin təhlükəsiz vəziyyətinin pozulmasına gətirib çıxara biləcək iş xarakteristikaları və rejimlərinin dəyişikliklərinə yol verməməlidir. Bort təhlükəsizlik qurğularının saz vəziyyətdə olduğu halda idarəetmə sisteminin dayanması dəmiryol hərəkət tərkibinin dayanmasına və onun layihə xarakteristikalarının pozulmasına gətirib çıxarmamalıdır.

3.2.25. Dəmiryol hərəkət tərkibinin idarə olunması üçün cihaz və qurğular:

3.2.25.1. konstruktor sənədlərinə müvafiq yazılar və (və ya) simvollarla təchiz olunmalı;

3.2.25.2. özbaşına işə düşmə, sönmə və ya dəyişdirilməni istisna edəcək şəkildə layihələndirilməli və yerləşdirilməli;

3.2.25.3. yerinə yetirilən funksiyaların əhəmiyyəti, istifadə ardıcılığı və tezliyi nəzərə alınmaqla yerləşdirilməlidir.

3.2.26. Yüklökmə və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibi aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.26.1. qatar radiatorabitesini;

3.2.26.2. hərəkət sürətinə nəzarət cihazları;

3.2.26.3. hərəkət parametrlərinin qeydiyyatçıları;

3.2.26.4. avtomatik lokomotiv siqnalizasiyası;

3.2.26.5. pnevmatik əyləc magistralının sıxlığına nəzarət qurğusu.

3.2.27. İntensiv hərəkət sahələrində istismar üçün və (və ya) birləşdirilmiş qatarların idarə olunması üçün nəzərdə tutulmuş yüklökmə lokomotivləri bu maddənin 3.2.29-cu bəndində göstərilmiş qurğulardan əlavə aşağıdakı qurğularla təchiz olunmalıdır:

3.2.27.1. hərəkət sürətinə nəzarəti və giriş və çıxış svetoforlarına, dəmiryol keçidlərinə və stansiyalarına girişlərdə nitq informasiyasını almaq (ötürmək) mümkünlüyünü təmin edən avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemi;

3.2.27.2. avtomatik yanğın siqnalizasiyası.

3.2.28. Bir maşinist tərəfindən xidmət göstərilən yüklökmə lokomotivləri bu maddənin 3.2.29 və 3.2.30-cu bəndlərində göstərilmiş qurğulardan başqa aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.28.1. qatarın əyləclənməsinin avtomatik idarəetmə sistemi və ya kompleks lokomotiv təhlükəsizlik qurğusu;

3.2.28.2. maşinistin sayıqlığına nəzarət sistemi;

3.2.28.3. arxa görüntü güzgüləri və ya digər analoji qurğular;

3.2.28.4. əyləcin bloklanması;

3.2.28.5. yanğınsöndürmə sistemi.

3.2.29. manevr lokomotivləri aşağıdakı qurğularla təchiz olunmalıdır:

3.2.29.1. vaqonlardan distant açılma;

3.2.29.2. manevr lokomotivlərinin dövriyyə sahələrində istifadə olunan manevr radiatorabitesini ilə bir araya gələn manevr radiatorabitesini.

3.2.30. Bir maşinist tərəfindən xidmət göstərilən manevr lokomotivləri bu maddənin 3.2.32-ci bəndində göstərilmiş qurğulardan əlavə aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.30.1. ikinci idarəetmə pultu;

3.2.30.2. arxa görüntü güzgüləri və ya digər analogi qurğular;

3.2.30.3. maşinist tərəfindən lokomotivin idarə olunması qabiliyyətinin gözlənilmədən itirildiyi halda avtomatik dayanmanı təmin edən qurğular.

3.2.31. Sərnişin lokomotivləri aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.31.1. qatar radiorabitəsi;

3.2.31.2. hərəkət sürətinə nəzarəti və giriş və çıxış svetoforlarına, dəmiryol keçidlərinə və stansiyalarına girişlərdə nitq informasiyasını almaq (ötürmək) mümkünlüyünü təmin edən avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemi;

3.2.31.3. avtomatik yanğın siqnalizasiyası;

3.2.31.4. hərəkət parametrlərinin qeydiyyatçıları;

3.2.31.5. avtomatik lokomotiv siqnalizasiya;

3.2.31.6. elektropnevmatik əyləc.

3.2.32. Bir maşinist tərəfindən xidmət göstərilən sərnişin lokomotivləri bu maddənin 34-cü bəndində göstərilmiş qurğulardan əlavə aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.32.1. qatarın əyləclənməsinin avtomatik idarəetmə sistemi və ya kompleks lokomotiv təhlükəsizlik qurğusu;

3.2.32.2. maşinistin sayıqlığına nəzarət sistemi;

3.2.32.3. arxa görüntü güzgüləri və ya digər analogi qurğular;

3.2.32.4. əyləcin bloklanması;

3.2.32.5. yanğınsöndürmə sistemi.

3.2.33. motor-vaqon hərəkət tərkibi aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.33.1. qatar radiorabitəsi;

3.2.33.2. hərəkət sürətinə nəzarəti və giriş və çıxış svetoforlarına, dəmiryol keçidlərinə və stansiyalarına girişlərdə nitq informasiyasını almaq (ötürmək) mümkünlüyünü təmin edən avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemi;

3.2.33.3. hərəkət parametrlərinin qeydiyyatçıları;

3.2.33.4. avtomatik lokomotiv siqnalizasiya;

3.2.33.5. elektropnevmatik əyləc;

3.2.33.6. “sərnişin-maşinist” rabitəsi;

3.2.33.7. qapıların bağlanmasına nəzarət siqnalizasiyası;

3.2.33.8. avtomatik yanğın siqnalizasiyası.

3.2.34. Sərnişinlər, xüsusi və təhlükəli yüklərin daşınması üçün istifadə olunan lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibinin baş vaqonları hərəkətin təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə yardım edən peyk naviqasiyası aparatları ilə təchiz olunmalıdır. Dəmiryol hərəkət tərkibinin peyk naviqasiyası aparatları ilə təchiz edilməli olan digər tipləri aidiyyəti qurum tərəfindən tərəfindən müəyyən edilmiş səlahiyyətlərə müvafiq olaraq dəmiryol nəqliyyatı sahəsində dövlət siyasətinin işlənilib hazırlanması və normativ-hüquqi tənzimlənmə funksiyalarını həyata keçirən icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən müəyyən edilir.

3.2.35. Lokomotivlərdə, motor-vaqon hərəkət tərkibində və xüsusi özüyəriyən

dəmiryol hərəkət tərkibində avtomatik lokomotiv siqnalizasiyasına müəyyən edilmiş hərəkət sürətlərinə nəzarəti, maşinistin sayıqlığının mütəmadi yoxlanmasını təmin edən, qatarın dayandığı yerdən özbaşına hərəkətə gəlməsinə mane olan təhlükəsizlik qurğuları əlavə edilməlidir. Maşinistin lokomotivin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibinin, drezina sürücüsünün isə drezinanın idarəetmə qabiliyyətini itirdiyi hallarda qeyd edilən qurğular qatarın avtomatik dayanmasını təmin etməlidirlər.

3.2.36. Lokomotivin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibinin maşinistin kabinəsinin konstruksiyası aşağıdakıları təmin etməlidir:

3.2.36.1. “oturmuş” və “ayaq üstə” vəziyyətdə olan lokomotiv briqadasına hərəkət yolunun, döşəməüstü siqnalların, qonşu yolların, tərkiblər və kontakt şəbəkəsinin maneəsiz görüntüsü;

3.2.36.2. Lokomotiv briqadasının işçilərinin birinə “ayaq üstə” vəziyyətdə vaqon tərkibinə yaxınlaşan zaman və manevrlərdə iştirak edən personalın iş zonasının görüntüsü;

3.2.36.3. maşinistin kabinəsindən ilin və sutkanın istənilən vaxtı, istənilən hava şəraitində, bütün hərəkət sürətlərində maneəsiz görüntü.

3.2.37. Lokomotivin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibinin maşinistin kabinəsinin öz şüşələri pəncərələrə etibarlı şəkildə bərkidilməli və kipləşdirməyə malik olmalıdır.

3.2.38. Lokomotivin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibinin maşinistin kabinəsinin planı, lokomotiv briqadasının iş yerinin, idarəetmə cihazları və qurğularının, informasiyanın əks olunması sistemlərinin tərtibatı, maşinist kreslosunun konstruksiyası ergonomika və sistemotexnika tələblərinə cavab verməlidir. İdarəetmə pultunun və maşinist və onun köməkçisinin iş yerinin layihələndirilməsi zamanı “oturmuş” və “ayaq üstə” vəziyyətdən idarəetmənin rahatlığını təmin edən ergonomika tələbləri nəzərə alınmalıdır. İdarəetmə pultunda idarəetmə cihazları və qurğularının, ölçü cihazlarının, işıq indikatorlarının konstruksiyası və yerləşməsi gündüz və gecə vaxtı birbaşa və ya əks olunan işıq zolaqlarının olmadığı halda qeyd edilən cihazlar və indikatorların göstəricilərinin görünməsinə təmin etməlidir. Maşinistin kabinəsində işıqlanma parametrləri, ölçü cihazları şkalalarının parlaqlığı yolverilən qiymətlər daxilində olmalıdır.

3.2.39. Lokomotivlər, motor-vaqon hərəkət tərkibi, sənişin vaqonları, xidməti və yardımçı binalara malik izotermik vaqonlar və xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi ümumi, yerli və qəza işıqlandırma sistemləri ilə təchiz edilməlidir. Qəza işıqlandırma sistemi əsas enerji mənbəyində gərginliyin olmadığı halda avtomatik olaraq avtonom enerji mənbəyinə (akkumulyator batareyasına) keçməlidir. Bu zaman qəza işıqlandırmasının əllə işə salınma mümkünlüyü nəzərdə tutulmalıdır.

3.2.40. Lokomotivin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibinin maşinistin kabinəsinin qəza tərk edilməsi yardımçı qurğulardan istifadə etməklə yan pəncələrdən nəzərdə tutulmalıdır. Motor-vaqon hərəkət tərkibi, sənişin vaqonları, xidməti və yardımçı binalara malik izotermik vaqonlar və xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi vaqonun hər tərəfindən qəza çıxışları ilə təchiz edilməli və zəruri olduğu halda xidməti personalın və (və ya) sənişinlərin qəza

təxliyə vasitələrinə malik olmalıdır. Qəza çıxışının açılması üçün bir nəfərin qüvvəsi kifayət olmalıdır.

3.2.41. Dəmiryol hərəkət tərkibinin xidməti personal və (və ya) sənişinlər üçün nəzərdə tutulmuş daxili binalarının şüşələnməsi dəmiryol hərəkət tərkibinin dayanması zamanı və ya hərəkət yolunda zərbə təsirləri zamanı xidməti personalın və (və ya) sənişinlərin təhlükəsizliyini təmin etməlidir.

3.2.42. Dəmiryol hərəkət tərkibinin baxış, nizamlanma və texniki xidmət tələb edən daxili hissələri və zəruri olduğu halda, xarici iş avadanlığı əlavə işıqlanmaya malik olmalıdır.

3.2.43. Dəmiryol hərəkət tərkibi tərkibin əyləclənməsi zamanı hesablanmış əyləc yolu hüdudlarında yavaşma və ya dayanmanı təmin edən avtomatik əyləclərlə təchiz edilməlidir. Dəmiryol hərəkət tərkibinin avtomatik əyləcləri müxtəlif istismar şəraitində zəruri funksionallıq və etibarlılığa malik olmalı, əyləcləmənin rəvanlığını, eləcə də əyləc magistralının tamlığının pozulduğu və ya dəmiryol hərəkət tərkibi vahidlərinin sanksiyalaşdırılmamış ayrılması zamanı qatarın dayanmasını təmin etməlidir.

3.2.44. Avtomatik əyləclər dəmiryol hərəkət tərkibinin yüklənməsindən, tərkibin uzunluğu və dəmir yolunun profilindən asılı olaraq müxtəlif əyləcləmə rejimlərinin tətbiqinin mümkünlüyünü təmin etməlidir.

3.2.45. Sənişin vaqonlarında və motor-vaqon hərəkət tərkibində stop-kranlar tamburlarda, sənişin vaqonlarının daxilində quraşdırılmalı və plomblanmalıdır. Xidməti və yardımçı binalara malik izotermik vaqonlarda stop-kranlar xidməti binalarda quraşdırılmalı və plomblanmalıdır. Xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibində stop-kranlar zəruri olduqda quraşdırılır.

3.2.46. Dəmiryol hərəkət tərkibi dayanma əyləcləri ilə təchiz edilməlidir. Standartlara müvafiq olaraq buraxılan vaqonların ümumi sayında yük vaqonlarının hissəsi stop-kranlar və dayanma əyləcinə malik keçid meydançaları ilə təchiz edilməlidir. Dəmiryol hərəkət tərkibinin dayanma əyləcləri hesablanmış əyləc basmasını və dəmiryol hərəkət tərkibinin vahidlərinin yolverilən qiymətlər daxilində saxlanmasını təmin etməlidir. Əl dayanma əyləcinin şturvalı onun özbaşına fırlanmasını istisna edən qurğu ilə təchiz edilməlidir. Avtomatik dayanma əyləclərinin tətbiqi yolveriləndir.

3.2.47. Dəmiryol hərəkət tərkibinin ayrılması və ya sınıması dəmiryol xəttinə düşməsinə və ya dəmiryol hərəkət tərkibinin qabaritindən çıxmaya səbəb ola biləcək tərkib hissələri yolverilən qiymətlər daxilində onlar tərəfindən müdafiə olunan avadanlığın çəkisinə davam gətirən qoruyucu qurğulara malik olmalıdır.

3.2.48. Dəmiryol hərəkət tərkibinin əsas hava rezervuarları və akkumulyator batareyaları maşinist kabinəsindən, sənişin salonlarından və xidməti personal üçün binalardan kənar quraşdırılmalıdır.

3.2.49. Lokomotivlərin və motor-vaqon hərəkət tərkibinin elektrodinamik əyləcinin (mövcud olduğu halda) işi xidməti və ya təcili əyləcləmənin həyata keçirilməsi zamanı pnevmatik və elektropnevmatik əyləclərin işi ilə uzlaşdırılmalıdır. Elektrodinamik əyləcin imtinası zamanı onun pnevmatik əyləclə avtomatik əvəz olunması təmin edilməlidir.

3.2.50. Sürətli sənişin vaqonlarında əyləcləmənin effektivliyinin və hərəkətin

təhlükəsizliyinin artırılması üzrə əlavə tədbirlər (məsələn, diskli, maqnit-rels əyləclərinin tətbiqi) nəzərdə tutulmalıdır.

3.2.51. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələri ətraf mühitin yolverilən qiymətlər daxilində olan temperaturlarında davamlı işləməli və temperaturun yolverilən qiymətlər daxilində qısamüddətli artması zamanı iş qabiliyyətini qoruyub saxlamalıdır.

3.2.52. Dəmiryol hərəkət tərkibi dəmiryol hərəkət tərkibinin vahidlərinin özbaşına ayrılmasını istisna edən və təcili hallarda təxliyəni təmin edən ilişmə qurğusu ilə təchiz edilməlidir. Dəmiryol hərəkət tərkibinin avtoilişmə qurğusunun tərkibinə enerji udan aparat daxil olmalıdır.

3.2.53. Avtoilişmə qurğusu ilə təchiz edilmiş sənişin vaqonları və motor-vaqon hərəkət tərkibində bufer qurğuları quraşdırılmalıdır.

3.2.54. Dəmiryol hərəkət tərkibinin təkərləri, təkər cütlərinin oxları və bandajları, yük vaqonlarının arabacıqlarının yan çərçivələri və ressorüstü tirləri onların konstruktör sənədlərində göstərilmiş tam şəhadətləndirmə müddəti və ya xidmət müddəti ərzində qüsurların (çatların) əmələ gəlməsi və inkişafına qarşı dayanıqlığı təmin edən statik möhkəmlik ehtiyatına və zəruri yorğunluğa müqavimət əmsalına malik olmalıdır. Yük vaqonlarının arabacıqlarının təkərləri, oxları və bandajlarının, yan çərçivələri və ressorüstü tirlərinin mexaniki xassələri, zərbə özlülüyü və qalıq gərginliyi onların təyin edilmiş xidmət müddəti ərzində mexaniki təhlükəsizliyini təmin etməlidir.

3.2.55. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin layihələndirilməsi və istehsalı zamanı istifadə edilən materiallar və maddələr insanlar və ətraf mühit üçün təhlükəsiz olmalıdır.

3.2.56. Lokomotivlərin maşinistlərinin kabinələrinin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibinin, sənişin vaqonları və motor-vaqon hərəkət tərkibinin daxili binalarının, xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibinin xidməti və məişət binalarının, eləcə də xidməti və yardımçı binalara malik izotermik vaqonların həyat təminat sisteminin (havanın kondisiyalaşdırma – isitmə sistemi, ventilyasiya, soyutma, işıqlandırma, səs və vibrasiyadan müdafiə, hava təmizləmə, infrasəs və ultrasəsdən, elektromaqnit şüalarından müdafiə sistemlərinin) xarakteristikaları (mikroiqlim göstəriciləri, səs-küy, vibrasiya, ultrasəs, elektromaqnit şüa, işıqlandırma səviyyələri, hava mühitinin tərkibinin göstəriciləri) iş yerləri üçün yolverilən göstəricilərdən artıq olmamalıdır. Dəmiryol hərəkət tərkibinin yaratdığı xarici səs-küy səviyyəsi yolverilən göstəricilərdən artıq olmamalıdır.

3.2.57. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin istehsalı, istismarı, texniki xidməti və təmiri prosesində mayelərin (turşular, qələvilər, maye qazlar) və yanacaq-sürtkü materiallarının istifadəsi insan, heyvan və bitkilərin həyat və sağlamlığına təhlükəli təsirlərin yaranmasına gətirib çıxarmamalıdır.

3.2.58. Dəmiryol hərəkət tərkibinin ayaqaltı və tutacaqları etibarlı şəkildə bərkidilməlidir. Pillələr, meydançalar, ayaqaltı və döşəmə örtüklərinin səthləri sürüşməyə mane olmalıdır.

3.2.59. Vaqonların, xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibinin damına apan pilləkənlərin yanında təhlükə haqqında xəbərdar edən nişanlar vurulmalıdır. Lokomotivlər və elektrik qatarlarının motorlu vaqonlarının damına qalxmaq üçün pilləkənlər qapalı vəziyyətdə bloklanmalı və xüsusi qurğunun köməyi ilə açılmalıdır.

3.2.60. Dəmiryol hərəkət tərkibinin konstruksiyasında onun domkratlarla

qaldırılması üçün yerlər nəzərdə tutulmalıdır. Domkratların başlıqları ilə təmas üçün nəzərdə tutulmuş səth onların sürüşməsinə mane olmalıdır. Təkər cütlərinin relsdən çıxdığı halda dəmiryol hərəkət tərkibinin hər bir vahidinin kran və domkratların köməyi ilə qaldırılması mümkünlüyü, eləcə də təkər cütünün pərçimləndiyi halda, onun daşınması mümkünlüyü nəzərdə tutulmalıdır.

3.2.61. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin konstruksiyasının və avadanlığının irəli çıxan detallarının xidməti personalı və (və ya) sənişinləri zədələyə biləcək iti tilləri, kənarları və küncələri olmamalıdır.

3.2.62. Sənişin vaqonlarının, motor-vaqon hərəkət tərkibi vaqonlarının salonlarının, lokomotivlərin maşinistinin kabinəsinin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin, xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibinin, izotermik vaqonların xidməti və yardımçı binalarının daxili səthlərinin bəzədilməsi üçün istifadə edilən materiallar və maddələr yanğının və təhlükəli yanğın amillərinin insanlara təsirinin yaranması və inkişaf etməsi risk dərəcəsinin yol verilən göstəricilərini aşmamalıdır. Sənişin vaqonları bələdçilərin kupesinin olduğu halda, bələdçilərin kupesi və sənişin salonu arasında, kupeli vaqonlarda isə - kupelər arasında alovun qarşısını alan arakəsmə ilə təchiz edilməlidir. Qeyri-kupe tipli vaqonlarda tavanüstü və kupe tipli vaqonun böyük (əsas) dəhlizinin üzərindəki sahə alovun qarşısını alan xəfənglərin quraşdırılması yolu ilə azı 3 zonaya bölünməlidir. Vaqon tipli kuzovu olan lokomotivlərin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin maşinistinin kabinəsi vaqon tipli kuzovu olan lokomotivin və ya motor-vaqon hərəkət tərkibinin qalan hissəsindən alovun qarşısını alan arakəsmə ilə ayrılmalıdır.

3.2.63. Sənişin vaqonlarında və motor-vaqon hərəkət tərkibində xidməti personal və sənişinlərin keçid meydançaları vasitəsilə vaqondan vaqona təhlükəsiz keçidi təmin edilməlidir. Keçid meydançalarının konstruksiyası qapalı tipli olmalı, yeni xidməti personal və sənişinlərin dəmiryol hərəkət tərkibinin xarici elementləri, dəmiryol nəqliyyatı infrastrukturunun kontakt şəbəkəsi, yolun üst quruluşu və s. kimi elementləri ilə təsadüfi təmas mümkünlüyünün təmin etməli, eləcə də, keçid meydançasında olduqları zaman xidməti personal və sənişinlərə ətraf mühitin mümkün əlverişsiz amillərinin təsirini minimuma endirməlidir.

3.2.64. Sənişin vaqonlarının, xidməti və yardımçı binalara malik izotermik vaqonların üst yataq yerlərinin konstruksiyası və bərkidilməsi onların xidməti personalın və (və ya) sənişinlərin travma almasına gətirib çıxaran düşməsi və əyilməsi mümkünlüyünü istisna etməlidir. Üst yataq yerləri xidməti personalın və sənişinlərin yıxılmasını istisna edən çəpərləyici kəmərlərlə və ya bortlarla təchiz edilməlidir.

3.2.65. Sənişin vaqonları və motor-vaqon hərəkət tərkibinin kresloları və divanları döşəməyə və konstruksiyaya onların, o cümlədən, təcili əyləcləmə zamanı aşması mümkünlüyünü istisna edəcək şəkildə möhkəm bərkidilməlidir. Sənişinlərin və xidməti personalın şəxsi baqajının yerləşmə yerləri və bərkidilməsi elə yerinə yetirilməlidir ki, təcili əyləcləmə və (və ya) qəza təxliyəsi zamanı sənişinlər və xidməti personalı zədələməsin. Sənişin vaqonlarının, motor-vaqon hərəkət tərkibi vaqonlarının və xidməti və yardımçı binalara malik izotermik vaqonların planlaşdırılması, sənişinlər və xidməti personal üçün yerlərin tərtibatı ergonomika və sistemotexnika tələblərinə cavab verməlidir.

3.2.66. Çoxseksiyalı lokomotivlər lokomotiv binasının bir seksiyadan digərinə

təhlükəsiz keçidinin təmin edilməsi üçün qapalı tipli keçid meydançaları ilə təchiz edilməlidir.

3.2.67. Dizelin, elektrik maşınlarının, ventilyatorların, kompressorların və dəmiryol hərəkət tərkibinin digər avadanlığının fırlanan hissələri xidməti personal və sənişinlərin dəmiryol hərəkət tərkibinin avadanlığının hərəkət edən hissələri ilə təsadüfi təması istisna edən xüsusi qurğularla çəpərlənməlidir.

3.2.68. Kapot tipli kuzova malik lokomotivlər yan və köndələn meydançalara malik olmalıdır. Yan və köndələn meydançaların xarici tərəfində aralıq çəpərlərə malik tutacaqlar – baryerlər quraşdırılmalıdır. Meydançaların döşəməsinin xarici perimetri boyunca məhdudlaşdırıcı plankalar quraşdırılmalıdır.

3.2.69. Lokomotivlərin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin, sənişin və izotermik vaqonların elektrik avadanlığı həddindən artıq yüklənmələr, qısa qapanmalar, torpağa qapanmalar zamanı, elektrik avadanlığında həddindən artıq yüksək gərginliyin yarandığı, eləcə də rekuperativ əyləcləmə, təkər cütlərinin yerində fırlanması və sürüşməsi zamanı kontakt şəbəkəsində gərginliyin söndüyü halda işə düşən müdafiə və siqnalizasiyaya malik olmalıdır. Müdafiənin işə düşməsi elektrik avadanlığının zədələnməsini istisna etməli və təhlükəli nəticələrə: tüstülənmə və ya alışmaya səbəb olan yolverilməz qızmaya və (və ya) elektrik avadanlığının izolyasiyasının deşilməsinə səbəb olan həddindən artıq gərginliyə gətirib çıxarmamalıdır.

3.2.70. Dəmiryol hərəkət tərkibinin elektrik avadanlığının gərginlik altında olan müdafiə olunmamış (izolyasiya olunmamış) hissələri xidməti personal və (və ya) sənişinlərin onlara təsadüfən girişindən müdafiəyə malik olmalıdır. Elektrik avadanlığının metal örtükləri, eləcə də, bütün çəpərlər (borular daxil olmaqla), nasazlıq yarandıqda yolverilən göstəriciləri aşan gərginlik altında ola biləcək cərəyan keçirən hissələrin bərkidilməsi üçün konstruksiyalar dəmiryol hərəkət tərkibinin korpusuna torpaqlanmalıdır.

3.2.71. Lokomotivlər, motor-vaqon hərəkət tərkibi, sənişin vaqonları, xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi və avtonom enerji qurğusuna malik izotermik vaqonlar elektrik müdafiə komplektinin, eləcə də əlavənin bu bəndində göstərilmiş dəmiryol hərəkət tərkibinin texniki xidməti və təhlükəsiz istismarı üçün zəruri olan digər xüsusi avadanlığın saxlanması üçün xüsusi yerlərlə təchiz edilməlidir.

3.2.72. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin yaratdığı elektromaqnit maneələrin səviyyəsi həmin maneələrin dəmiryol nəqliyyatının infrastruktur obyektlərinin və burada istismar edilən dəmiryol hərəkət tərkibinin iş qabiliyyətinə təsir göstərmədiyi qiymətlər həddini aşmamalıdır.

3.2.73. Akkumulyator boksu partlayış baxımından təhlükəsiz olmalıdır.

3.2.74. Lokomotivlər, motor-vaqon hərəkət tərkibi, xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi, sənişin və izotermik vaqonlar yanğın siqnalizasiyası sistemləri, yanğınsöndürmə qurğuları, odsöndürənlərin, yanğın inventarının yerləşdirilməsi üçün xüsusi yerlərlə təchiz edilməlidir. Yanğın siqnalizasiyası sistemləri alışmanın baş verməsi yeri göstərilməklə akustik və (və ya) optik informasiyanı verməli, qəbul-nəzarət cihazına malik xəbərdarədicilərin rabitə xətlərində nasazlıqları (qısa qapanma, qırılma) avtomatik müəyyən etməli, eləcə də onların sazlığının müntəzəm yoxlanması mümkünlüyü təmin edilməlidir.

3.2.75. Avtonom enerji qurğusuna malik lokomotivlər və izotermik vaqonlar,

dizel-qatarlar, dizel-elektrik qatarları, relsli avtobuslar, xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibi qığılcımsöndürənlə təchiz edilməlidir.

3.2.76. Vaqon tipli kuzova malik lokomotivlər maşinist köməkçisinin maşin (dizel) sahəsindən maşinist kabinəsinə çağırılması üçün işıq və səs siqnalizasiyasına malik olmalıdır.

3.2.77. Avtonom enerji qurğusuna malik lokomotivlərin, dizel-qatarların, relsli avtobusların, dizel-elektrik qatarlarının, avtonom enerji qurğusuna malik izotermik vaqonların və xüsusi özüyəriyən hərəkət tərkibinin ventilyasiya sistemi işlənmiş qazlar və tozun maşinist kabinəsinə, xidməti personal üçün sahələrə, eləcə də sənişin salonlarına düşməsi mümkünlüyünü istisna etməlidir. Avtonom enerji qurğusuna malik lokomotivlərin, dizel-qatarların, relsli avtobusların, dizel-elektrik qatarlarının, avtonom enerji qurğusuna malik izotermik vaqonların və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibinin maşin bölməsində hava mühitinin vəziyyətinin xarakteristikaları yolverilən göstəricilərdən yüksək olmamalıdır.

3.2.78. Vaqon tipli kuzova malik dizellərin və avtonom enerji qurğusuna malik izotermik vaqonların soyutma sisteminin konstruksiyası xidməti personalın teplovozun və ya izotermik vaqonun damında olması zərurətini yaratmadan soyutma sisteminin yanacaq əlavə doldurulması mümkünlüyünü təmin etməlidir.

3.2.79. Sənişin vaqonları aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.79.1. havanın kondisiyalaşdırılması (isidilməsi, soyudulması, ventilyasiyası) sistemi, siqaret çəkmək üçün yerlər havanı resirkulyasiyasız sahədən kənara çıxaran ayrıca ventilyasiya sistemi ilə təchiz edilməlidir;

3.2.79.2. içməli və təsərrüfat su təchizatı sistemi;

3.2.79.3. ekoloji baxımdan təmiz ayaqyolu kompleksləri;

3.2.79.4. qatardaxili telefon rabitəsi;

3.2.79.5. buksaların qızmasına nəzarət sistemi;

3.2.79.6. qatar radioyayımı;

3.2.79.7. avtonom isitmə sistemləridən istifadə edildiyi halda tüstü-işlənmiş qaz borularının qığılcımsöndürənləri.

3.2.80. Sürət sənişin vaqonların bu maddənin 3.2.81-ci bəndində göstərilmiş qurğulardan əlavə mərkəzləşdirilmiş elektrik təchizatı ilə təmin edilməlidir.

3.2.81. Sürət motor-vaqon hərəkət tərkibi aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.81.1. havanın kondisiyalaşdırılması (isidilməsi, soyudulması, ventilyasiyası) sistemi;

3.2.81.2. qatardaxili telefon rabitəsi;

3.2.81.3. buksaların qızmasına nəzarət sistemi;

3.2.81.4. içməli və təsərrüfat su təchizatı sistemi;

3.2.81.5. ekoloji baxımdan təmiz ayaqyolu kompleksləri.

3.2.82. Motor-vaqon hərəkət tərkibinin baş vaqonları ekoloji baxımdan təmiz ayaqyolu kompleksləri ilə təchiz edilməlidir.

3.2.83. Xidməti və yardımçı binalara malik izotermik vaqonlar aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.83.1. havanın kondisiyalaşdırılması (ventilyasiyası, isidilməsi, soyudulması) sistemi;

- 3.2.83.2. içməli və təsərrüfat su təchizatı sistemi;
- 3.2.83.3. ekoloji baxımdan təmiz ayaqyolu kompleksləri;
- 3.2.83.4. buksaların qızmasına nəzarət sistemi.

3.2.84. Ərzaq xammalı və qida məhsullarının daşınması üçün nəzərdə tutulmuş vaqonlar ərzaq xammalı və qida məhsullarının hər bir növü üçün yolverilən göstəricilər həddində temperatur, rütubət, hava mübadilə göstəricilərini təmin etməlidirlər.

3.2.85. Bələdçisiz xidmət göstərilən sənişin vaqonları və motor-vaqon hərəkət tərkibinin vaqonları sənişinlərin lokomotiv və ya qatar briqadası ilə əlaqəsi üçün bilavasitə sənişin salonunda yerləşən qurğularla təchiz edilməlidir.

3.2.86. Sənişin vaqonlarının və motor-vaqon hərəkət tərkibinin vaqonlarının giriş qapıları xidməti personalın və (və ya) sənişinlərin təhlükəsizliyini təmin edən açılma (bağlanma) sistemləri (qurğuları) və nəzarət sistemi ilə təchiz edilməlidir. Sənişin vaqonlarının giriş qapıları hərəkət tərkibinin hərəkətdə olduğu halda onların sənişinlər və ya kənar şəxslər tərəfindən açılmasını istisna edən bağlayıcı qurğularla təchiz edilməlidir.

3.2.87. Sənişin vaqonlarının və motor-vaqon hərəkət tərkibinin vaqonlarının giriş qapılarının qəza açılması ştat sxemi üzrə açıq vəziyyətdə fiksasiya edilməklə həyata keçirilməlidir. Söykənmə tipli giriş qapılarının qəza açılması qatarın yolverilən göstəricilər daxilində hərəkət sürətində əl rejimində həyata keçirilməlidir.

3.2.88. Motor-vaqon hərəkət tərkibinin vaqonları əlillər və uşaqlı sənişinlərin gedişi üçün nəzərdə tutulmuş yerlərlə təchiz olunmalıdır.

3.2.89. Hərəkət məhdudluğu olan vətəndaşların gedişi üçün nəzərdə tutulmuş sənişin vaqonları və motor-vaqon hərəkət tərkibinin vaqonları aşağıdakı qurğularla təchiz edilməlidir:

3.2.89.1. əlil arabalarının sürətlə qaldırılması, endirilməsi və etibarlı şəkildə bərkidilməsi üçün qurğular;

3.2.89.2. böyük sahəli xüsusi sanitariya qovşaqları;

3.2.89.3. eni böyük olan keçidlər.

3.2.90. Dəmiryol hərəkət tərkibi vizual və səsli siqnal qurğuları ilə təchiz edilməlidir.

3.2.91. Vaqon tipli kuzova malik lokomotivlərin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibinin ön hissələri, eləcə də kapot tipli kuzova malik lokomotivlərin köndələn yan hissələri sağ və sol tərəfdən proyektor və iki siqnal bufer fənəri ilə təchiz edilməlidir. Siqnal fənərləri həmçinin müstəqil vahid kimi istifadə edilə biləcək lokomotiv seksiyalarının hər birinin arxa köndələn divarında quraşdırılmalıdır. Projektor lokomotivin, motor-vaqon hərəkət tərkibinin və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibinin baş vaqonunun uzununa simmetrik oxu boyunca quraşdırılmalıdır. Projektorun ox şüası dəmir yolunun üfüqi müstəvisinə paralel yönəldilməlidir. Projektorun işəsalma sxemi işığın nominal ox gücünü təmin edən parlaq işığın və tutqun işığın yandırılması mümkünlüyünü nəzərdə tutmalıdır. Projektorun lampasının maşinistin kabinəsindən əvəz edilməsi və işıq şüasının istiqamətinin tənzimlənməsi mümkünlüyü təmin edilməlidir. Sənişin vaqonları vaqonların hər iki yan köndələn divarında quraşdırılmış üç siqnal fənəri ilə təchiz edilməlidir.

3.2.92. Yükləmə vaqonları çəpərləmə nişanlarının quraşdırılması üçün

kronşteynlərlə təchiz edilməlidir.

3.2.93. Lokomotivlər, motor-vaqon hərəkət tərkibi və xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibi yüksək səslı (tifonlar) və alçaq səslı (fitlər) səs siqnal qurğuları ilə təchiz edilməlidir. Tifon və fitin işə salınması üçün qurğu maşinistin və maşinist köməkçisi üçün optimal əlçatan zonada yerləşməlidir. Lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibinin səs siqnallarının idarəetmə sistemi təkrarlamaya – tifonun hava klapanının mexaniki təsir yolu ilə bilavasitə birbaşa idarəetməsi üçün qurğulara malik olmalıdır.

3.2.94. Vaqon tipli kuzova malik teplovozlarda, dizel-qatarlarda, avtomotislərdə, relsli avtobuslarda, dizel-elektrik qatarlarında, avtonom enerji qurğusuna malik izotermik vaqonlarda, xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibində maşın (dizel) bölməsi maşinistin kabinəsindən və xidməti personal üçün sahələrdən tamburla ayrılmalıdır. Tamburdan maşinistin kabinəsinə və ya xidməti personal üçün sahəyə sərbəst keçid təmin edilməlidir.

3.2.95. Qapalı yük, izotermik, poçt və baqaj vaqonlarının yan qapıları divarın tam açılması zamanı onun hərəkətinin məhdudlaşdırılması üçün qurğularla təchiz edilməlidir. Qapılar, lyukların qapaqları və onların cəftələri bir insanın gücü ilə açılmalıdır. Yan qapılara malik qapalı yük vaqonları taxtlar, pəncərə çərçivələri, qapı bəndləri, tufəng dişli çarxlarının və soba komplektlərinin quraşdırılması üçün çıxarılmalı bilməyən avadanlıqla təchiz edilməlidir. Qapağında dənəvər yüklərin yüklənməsi üçün lyuklar olan qapalı yük vaqonları vaqonun damında körpülər və bu körpülərə qalxmaq üçün pilləkənlərlə təchiz edilməlidir.

3.2.96. Qazanın çöl tərəfində hər iki tərəfdən çən-vaqonlar riflənmiş pillələri və tutacaqları olan pilləkənlərlə təchiz edilməlidir. Təyinatından asılı olaraq qazanlar və çən-vaqonun çərçivələri müvafiq konstruksiyalı torpaqlama sistemləri ilə təchiz olunmalıdır. Çən-vaqonun qazanı alt və ya üst çirkab qurğusu, axıtma-doldurma armaturu, qoruyucu giriş-çixış klapanları, digər zəruri armatur, eləcə də daxili pilləkənlə, maye qazlar üçün qazansız – həm də qoruyucu membranlarla təchiz edilməli və qazanların germetikliyini təmin etməlidir. Çən-vaqonların xüsusi tipli qazanları bağlayıcı və bağlayıcı-tənzimləyici armaturla təchiz edilməli, eləcə də nəzarət cihazlarının quraşdırılması imkanına malik olmalıdırlar. Çən-vaqonların qazanları vaqonun relsdən çıxdığı halda axıtma-doldurma armaturunun sınması və daşınan maye və qazların qazandan axmasının qarşısını alan qoruyucu qurğularla təchiz edilməlidir.

3.2.96.1. Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin, onların istehsalı zamanı istifadə edilən material və maddələrin təyin edilmiş xidmət müddəti bitdikdən sonra onların təhlükəsiz emal və ya utilizasiya mümkünlüyü hesablanmalıdır.

Maddə 4. Təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğun təmin edilməsi

4.1. Bu sənədin tələblərinə uyğunluq birbaşa onun təhlükəsizlik tələblərini və ya istinad standartlarının tələblərini yerinə yetirməklə təmin edilir. İstinad standartlarının tələblərinə könüllü olaraq əməl olunması bu sənədin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluq prezumpsiyasına əsas verir.

4.2. Standartlara təhlükəsizlik tələblərinə dair dəyişikliklərin edildiyi halda

dəyişiklikləri təklif edən tərəf edilmiş dəyişikliklərin təhlükəsizliyinin sübutu ilə risklərin hesablanmasını həyata keçirməlidir.

Maddə 5. Uyğunluğun qiymətləndirilməsi

5.1. Məhsulun uyğunluğunun qiymətləndirilməsi uyğunluğun məcburi təsdiqi formasında aparılır.

5.2. Məhsulun uyğunluğunun məcburi təsdiqi aşağıdakı formalarda həyata keçirilir:

5.2.1. sertifikatlaşdırma;

5.2.2. uyğunluğun bəyannaməsinin qəbul edilməsi (bundan sonra – uyğunluğun bəyan edilməsi).

5.3. Azərbaycan Respublikası çərçivəsində məhsulun bu texniki reqlamentində müəyyən edilmiş tələblərə uyğunluğunun qiymətləndirilməsi (təsdiqi) işləri Azərbaycan Respublikasının Sertifikatlaşdırma orqanları və sınaq laboratoriyaları (bundan sonra – sertifikatlaşdırma orqanları) üzrə vahid reyestrinə daxil edilmiş sertifikatlaşdırma (uyğunluğun qiymətləndirilməsi (təsdiqi)) orqanları tərəfindən həyata keçirilir.

5.4. Sertifikatlaşdırmanın həyata keçirilməsi zamanı məhsulun zəruri sınaqları və parametrlərinin ölçülməsi Azərbaycan Respublikasının Sertifikatlaşdırma orqanları və sınaq laboratoriyaları üzrə vahid reyestrinə daxil edilmiş sınaq laboratoriyaları (bundan sonra – akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyaları) tərəfindən həyata keçirilir. Akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası sertifikatlaşdırma orqanı ilə bağlanan müqavilənin şərtləri əsasında öz akkreditasiyası sahəsi çərçivəsində məhsulun tədqiqatlarını (sınaqlarını) və ölçülmələrini həyata keçirir. Akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyaları tədqiqat (sınaq) və ölçmə nəticələrini müvafiq sınaq protokolları ilə rəsmiləşdirir və sertifikatlaşdırma orqanına təqdim edirlər. Bu maddənin 21 – 67-ci bəndlərində şərh edilmiş sertifikatlaşdırmanın aparılması qaydasında müvafiq olaraq sertifikatlaşdırma orqanı uyğunluq sertifikatının verilməsi və ya verilməsindən imtina haqqında qərar qəbul edir. Sınaqlar zamanı istifadə edilən ölçü vasitələri ölçmələrin vahidliyinin təmin edilməsi haqqında qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olmalıdır.

5.5. Məhsulun uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı standartların müddəalarının tətbiq edildiyi halda, Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğunluğun qiymətləndirilməsi bu standartlar nəzərə alınmaqla həyata keçirilə bilər. Standartların tətbiq edilməməsi Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə riayət etməmə kimi qiymətləndirilə bilər. Bu halda, hazırkı maddənin 18-ci bəndinə müvafiq olaraq məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğunluğunun qiymətləndirilməsi üçün digər sənədlərin istifadəsi yolveriləndir.

5.6. Sertifikatlaşdırılmalı olan dəmiryol hərəkət tərkibinin siyahısı 2 nömrəli əlavədə verilib. Sertifikatlaşdırılmalı olan dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələrinin siyahısı 3 nömrəli əlavədə verilib. Şəxsi sübutlar, sertifikatlaşdırma orqanının və (və ya) akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) iştirakı ilə əldə olunmuş sübutlar əsasında uyğunluğu bəyan edilməli olan dəmiryol hərəkət tərkibinin

tərkib hissələrinin siyahısı 4 nömrəli əlavədə verilib. Şəxsi sübutlar əsasında uyğunluğu bəyan edilməli olan dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələrinin siyahısı 5 nömrəli əlavədə verilib. Sertifikatlaşdırmanın keçirilmə qaydası bu maddənin 5.21 – 5.70-ci bəndlərində verilib.

5.7. Məhsulun sertifikatlaşdırma sxemlərinin siyahısı 6 nömrəli əlavədə verilib. Bu texniki reqlamentin dəmiryol hərəkət tərkibinin sertifikatlaşdırılması zamanı tətbiq edilən ayrı-ayrı müddələrinin siyahısı 7 nömrəli əlavədə verilib. Bu texniki reqlamentin dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələrinin uyğunluğunun məcburi təsdiqi zamanı tətbiq edilən ayrı-ayrı müddələrinin siyahısı 8 nömrəli əlavədə verilib.

5.8. Bu texniki reqlamentdə müəyyən edilmiş məcburi tələblərə uyğunluğun yoxlanması üçün istehsalçı aprobeasiya olunmuş metodikalarla təhvil, təhvil-təslim, mütəmadi və tipik sınaqlar keçirir.

5.9. Sertifikatlaşdırma ərizəsi ilə bağlanan müqavilə əsasında sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən həyata keçirilir. Sertifikatlaşdırma zamanı ərizəçi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə müvafiq olaraq onun ərazisində qeydiyyatdan keçmiş, istehsalçı və ya satıcı olan və yaxud bağlanan müqavilə əsasında tədarük olunan məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğunluğunun təmin edilməsi hissəsində və tədarük olunan məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğun olmamasına görə məsuliyyət hissəsində xarici istehsalçı funksiyalarını yerinə yetirən hüquqi şəxs (fərdi sahibkar qismində fiziki şəxs) ola bilər.

5.10. Xidmət müddəti uzadılmaqla modernləşdirmədən keçmiş məhsula yeni istehsal olunmuş məhsulla eyni uyğunluğunu qiymətləndirilməsi prosedurları şamil olunur.

5.11. Sınaqların növləri və həcmi tədqiqat (sınaq) və ölçmə qaydalarını və metodlarını, o cümlədən, bu texniki reqlamentin tətbiqi və icrası və siyahısı Azərbaycan Respublikasının səlahiyyətli orqanı tərəfindən təsdiq olunan məhsulların uyğunluğunun qiymətləndirilməsinin (təsdiqinin) həyata keçirilməsi üçün zəruri olan nümunələrin götürülməsi qaydalarını ehtiva edən standartlarla müəyyən edilir. Uyğunluğun qiymətləndirilməsi işlərinin yerinə yetirilməsi müddəti sertifikatlaşdırma orqanı və ərizəçi arasında müqavilə ilə müəyyən edilir. Uyğunluq sertifikatının verilmə müddəti sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən sınaq protokollarının və zəruri olduğu halda, sertifikatlaşdırma zamanı aşkarlanmış uyğunsuzluqların aradan qaldırılması haqqında sənədlərin alınması tarixindən 15 iş günündən çox olmamalıdır. Uyğunluq sertifikatının qüvvədə olma müddəti 5 ildən çox təşkil edir.

5.12. Uyğunluğun bəyan edilməsi zamanı ərizəçi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə müvafiq olaraq onun ərazisində qeydiyyatdan keçmiş, istehsalçı və ya satıcı olan və yaxud bağlanan müqavilə əsasında tədarük olunan məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğunluğunun təmin edilməsi hissəsində və tədarük olunan məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğun olmamasına görə məsuliyyət hissəsində xarici istehsalçı funksiyalarını yerinə yetirən hüquqi şəxs (fərdi sahibkar qismində fiziki şəxs) ola bilər.

5.13. Uyğunluğun bəyan edilməsi aşağıdakı iş növlərini ehtiva edir:

5.13.1. uyğunluq bəyannaməsini qəbul edən ərizəçi tərəfindən məhsulun

uyğunluğunu təsdiq edən sənədlər komplektinin formalaşdırılması;

5.13.2. bəyan etmə sxemi ilə nəzərdə tutulduğu halda, məhsul nümunələrinin akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında sınaqları;

5.13.3. ərizəçi tərəfindən keyfiyyətin idarə olunması (menecment) sistemlərinin sertifikatlaşdırılması orqanına ərizənin verilməsi və bəyan etmə sxemi ilə nəzərdə tutulduğu halda, keyfiyyətin idarə olunması (menecment) sisteminin sertifikatlaşdırılmasının həyata keçirilməsi;

5.13.4. ərizəçi tərəfindən uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi;

5.13.5. sertifikatlaşdırma orqanına uyğunluq bəyannaməsi ilə əlavə edilən sənədlərin qeydiyyatına dair ərizənin verilməsi;

5.13.6. sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən təqdim edilmiş sənədlərin tamlığının, eləcə də uyğunluq bəyannaməsinin düzgün doldurulmasının yoxlanması;

5.13.7. uyğunluq bəyannaməsinin qeydiyyatı;

5.13.8. uyğunluğun bəyan edilmə nəticələri haqqında məlumatlandırma;

5.13.9. bəyan etmə sxemi ilə nəzərdə tutulduğu halda, keyfiyyətin idarə olunması (menecment) sistemlərinin sertifikatlaşdırılması orqanı tərəfindən sertifikatlaşdırılmış keyfiyyətin idarə olunması (menecment) sisteminə dövrü qiymətləndirmə;

5.13.10. uyğunluğu uyğunluq bəyannaməsi ilə təsdiq olunmuş məhsula nəzarət.

5.14. Uyğunluğun şəxsi sübutlar əsasında bəyan edilməsi zamanı uyğunluq bəyannaməsinə qəbul edən ərizəçi aşağıdakıları ehtiva edən sübutedici materiallar komplektini müstəqil şəkildə formalaşdırır:

5.14.1. təsis sənədləri;

5.14.2. konstruktör və texnoloji sənədlər;

5.14.3. təhlükəsizliyin əsaslandırılması;

5.14.4. məhsulun tipik nümunələrinin götürülməsi aktı;

5.14.5. məhsulun ərizəçinin şəxsi laboratoriyasında alınmış sınaq protokolları;

5.14.6. məhsulun istehsal edilməsi üçün təşkilatın standartı və ya texniki şərtlər;

5.14.7. ümumilikdə məhsulun təhlükəsizliyinə təsir göstərən tərkib hissələrin təhlükəsizliyini təmin edən sənədlər;

5.14.8. qeyd edilən sertifikatı vermiş sertifikatlaşdırma orqanı (bundan sonra – sertifikatlaşdırma orqanı) tərəfindən sertifikatlaşdırılmış məhsulun nəzarətinin nəzərdə tutulduğu keyfiyyət idarəetmə sisteminin uyğunluq sertifikatı;

5.14.9. ərizəçi tərəfindən məhsulun uyğunluğunun təsdiqi üçün istifadə olunmuş digər sənədlər (aprobasiya olunmuş metodikalar üzrə hesablamaların, analoqların istismarının nəticələri).

5.15. Məhsulun uyğunluğunun şəxsi sübutlar, sertifikatlaşdırma orqanının və (və ya) akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) iştirakı ilə əldə olunmuş sübutlar əsasında bəyan edildiyi halda, ərizəçi bu maddənin 14-cü bəndinə müvafiq olaraq formalaşdırılmış şəxsi sübutlarına əlavə olaraq sübutetmə materiallarına akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) keçirilmiş tədqiqat (sınaq) və ölçü protokollarını daxil edir. Uyğunluğun bəyan edilməsi zamanı məhsulun eyniləşdirilməsini akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi) həyata keçirir. Sınaqlar üçün məhsul nümunələrinin götürülməsi tədqiqat (sınaq) və ölçmə qaydalarını və metodlarını, o cümlədən, bu texniki reqlamentin tətbiqi və icrası

və siyahısı Azərbaycan Respublikasının səlahiyyətli orqanı tərəfindən təsdiq olunan məhsulların uyğunluğunun qiymətləndirilməsinin (təsdiqinin) həyata keçirilməsi üçün zəruri olan nümunələrin götürülməsi qaydalarını ehtiva edən standartlarla müəyyən edilmiş tələblərə müvafiq olaraq həyata keçirilir. Sınaqlar üçün götürülmüş məhsul nümunələri konstruksiyasına, tərkibinə və istehsal texnologiyasına görə istehlakçıya (sifarişçiyə) tədarük olunan məhsulla eyni olmalıdır. Uyğunluğun bəyan edilməsi sxemlərinin siyahısı 9 nömrəli əlavədə verilib.

5.16. Uyğunluq bəyannaməsinin qüvvədə olma müddəti 5 ildən çox deyil.

5.17. İstehsalçı tərəfindən təsdiq olunmuş uyğunluq bəyannamələrinin və (və ya) uyğunluq sertifikatlarının surətləri məhsula aid müşayiət sənədlərinə əlavə edilir.

5.18. Ərizəçinin məhsulun uyğunluğunun təsdiqi zamanı standartları tətbiq etmədiyi və ya qismən tətbiq etdiyi halda, o, ərizə ilə birlikdə aşağıdakıları təqdim edir:

5.18.1. məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğunluğunun sübutları;

5.18.2. akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyalarında (mərkəzlərində) keçirilmiş tədqiqatlar (sınaqlar) haqqında məlumatlar;

5.18.3. keyfiyyət idarəetmə sisteminin uyğunluq sertifikatı.

5.19. İnnovativ məhsulların sertifikatlaşdırılması üçün ərizəçi sertifikatlaşdırma orqanına ərizə göndərir və təklif olunan innovativ məhsulların texniki həllərinin təhlükəsizliyinin əsaslandırılması da daxil olmaqla, texniki sənədləri təqdim edir. Sertifikatlaşdırma orqanı təqdim edilmiş materialları nəzərdən keçirir və təhlükəsizlik tələblərinin yolverilən göstəricilərindən kənar çıxımların olduğu halda, Azərbaycan Respublikasının üzv-dövlətlərinin dəmiryol nəqliyyatı sahəsində dövlət siyasətinin işlənilib hazırlanması və normativ-hüquqi tənzimlənmə funksiyalarını həyata keçirən orqanlarına onların korreksiyasına dair təklif göndərir. Azərbaycan Respublikasının dəmiryol nəqliyyatı sahəsində dövlət siyasətinin işlənilib hazırlanması və normativ-hüquqi tənzimlənmə funksiyalarını həyata keçirən orqanları qeyd edilən göstəricilərin əsaslandırılması əsasında Azərbaycan Respublikası tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada təhlükəsizliyin təmin edilməsi məqsədi ilə innovativ məhsulun sınaq partiyasına dair tələbləri müəyyən edən standartları, o cümlədən, innovativ məhsulun təhlükəsizliyinin sübutu üçün zəruri olan nəzarət metodları və sınaqlar həcmi işləyib hazırlayır və təsdiq edir. Təsdiq olunmuş standartlara müvafiq olaraq innovativ məhsulların müsbət sınaq nəticələri əsasında sertifikatlaşdırma orqanı ərizəçiyə innovativ məhsul partiyasına dair uyğunluq sertifikatının verilməsi haqqında qərar qəbul edir. Uyğunluq sertifikatında innovativ məhsul nümunələrinin sayı və uyğunluq sertifikatının qüvvədə olma müddəti göstərilir. İnnovativ məhsul nümunələrinə dair uyğunluq sertifikatının qüvvədə olma müddəti 2 ildən çox deyil.

5.20. Ərizəçi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə müvafiq olaraq akkreditasiya orqanına sertifikatlaşdırma orqanlarının və akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyalarının (mərkəzlərinin) qanunsuz hərəkətlərindən şikayətlərlə müraciət etmək hüququna malikdir.

5.21. Sertifikatlaşdırmanın aparılma proseduru aşağıdakıları ehtiva edir:

5.21.1. ərizəçi tərəfindən sertifikatlaşdırma orqanına məhsulun sertifikatlaşdırılmasının həyata keçirilməsinə dair ərizənin təqdim edilməsi;

5.21.2. sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən sertifikatlaşdırmanın aparılmasına

dair ərizənin qiymətləndirilməsi, qeyd edilən ərizə ilə münasibətdə qərarın qəbul edilməsi və qərarın ərizəçiyə göndərilməsi;

5.21.3. sertifikatlaşdırma orqanı ilə bağlanan müqavilə əsasında akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) məhsulun sınaqlarının keçirilməsi;

5.21.4. məhsulun istehsal vəziyyətinin və ya keyfiyyətin menecmenti sisteminin və ya sertifikatlaşdırma sxemi ilə nəzərdə tutulduğu halda, məhsulun istehsalının sertifikatlaşdırılmasının yoxlanması;

5.21.5. sınaqların nəticələrinin ekspertizası, məhsulun istehsal obyektinə baxış və ya məhsulun keyfiyyəti və ya istehsalının menecmenti sisteminin sertifikatlaşdırılmasının (həyata keçirildiyi halda) ekspertizası və digər sübutedici materialların ekspertizası, eləcə də uyğunluq sertifikatının verilməsinə dair qərarın qəbul edilməsi və ya uyğunluq sertifikatının verilməsindən imtinanın əsaslandırılması;

5.21.6. uyğunluq sertifikatının rəsmiləşdirilməsi, qeydiyyatı və verilməsi və ya uyğunluq sertifikatının verilməsindən imtinanın ərizəçiyə göndərilməsi;

5.21.7. sertifikatlaşdırma sxemlərinə müvafiq olaraq dövrü qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi, eləcə də Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsulun uyğunluq sertifikatının və uyğunluq nişanının tətbiq edilməsi.

5.22. Sertifikatlaşdırmanın aparılmasına dair ərizə ərizəçi tərəfindən rus dilində və zəruri olduğu halda, Azərbaycan Respublikasının dövlət dilində (dillərində) rəsmiləşdirilir və aşağıdakıları ehtiva etməlidir:

5.22.1. ərizəçinin adı, yerləşdiyi yer və rekvizitləri;

5.22.2. ərizəçinin məhsul istehsalçısı olmadığı halda istehsalçının adı, yerləşdiyi yer və rekvizitləri;

5.22.3. məhsul haqqında məlumatlar və onu eyniləşdirən əlamətlər, məhsulun texniki təsviri, onun tətbiqinə (istismarına) dair təlimat və bu maddənin 5.23 və 5.25-ci bəndlərinə müvafiq olaraq məhsulu təsvir edən digər texniki sənədlər, eləcə də bəyan edilən miqdar (seriyalı istehsal, məhsul partiyası və ya vahidi);

5.22.4. Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin təqdim edilən məhsulun uyğun olduğu tələbləri ehtiva edən müddələrinin göstərilməsi;

5.22.5. sertifikatlaşdırma sxemi;

5.22.6. ərizəçinin sertifikatlaşdırma qaydaları və şərtlərinin yerinə yetirilməsinə dair öhdəlikləri;

5.22.7. ərizəçinin mülahizəsinə görə əlavə məlumatlar;

5.22.8. ərizəyə əlavə edilən sənədlərin siyahısı.

5.23. Yeni işlənib hazırlanan məhsul üçün sertifikatlaşdırma orqanına sertifikatlaşdırmanın aparılmasına dair ərizə ilə birlikdə aşağıdakı sənədlər təqdim edilir:

5.23.1. məhsul nümunəsinin yaradılmasına dair texniki tapşırıq (mövcud olduğu halda);

5.23.2. məhsulun texniki şərtləri;

5.23.3. ilkin sınaqlar proqramı;

5.23.4. ilkin sınaqlar protokolu;

5.23.5. nəzərə alınmış istismar sənədləri komplekti;

5.23.6. məhsul nümunəsinin təhvil-təslim sınaqlarının aparılmasına hazırlıq aktı;

- 5.23.7. təhvil-təslim sınaqlarının aparılmasının plan-qrafiki;
- 5.23.8. təhvil-təslim sınaqları proqramı;
- 5.23.9. təhvil-təslim sınaqları protokolu;
- 5.23.10. təhvil-təslim komissiyasının aktı;
- 5.23.11. təhvil-təslim komissiyası tərəfindən aşkarlanmış çatışmazlıqların (mövcud olduğu halda) aradan qaldırılması üzrə tədbirlər planı və onun həyata keçirilməsini təsdiq edən sənədlər;
- 5.23.12. məhsulun seriyalı istehsalına dair konstruktor sənədlərinin kontrol komplektinin müəyyən edilmiş qaydada yoxlanması və təsdiqinin sona çatmasına dair bildiriş;
- 5.23.13. Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsula uyğunluq nişanının vurulması üsulu və yerinə dair təklif.
- 5.24. Təhvil-təslim və sertifikatlaşdırma sınaqlarının birləşdirilməsinə dair qərarın qəbul edildiyi halda, bu maddənin 23-cü bəndinin “b”, “e”, “i” – “k” yarımbəndlərində göstərilmiş sənədlər təhvil-təslim sınaqları həyata keçirildikdən və aşkarlanmış qüsurların aradan qaldırılması üzrə tədbirlər planı icra edildikdən sonra təqdim edilir.
- 5.25. Seriyalı buraxılan məhsullar üçün sertifikatlaşdırmanın aparılmasına dair ərizə ilə birlikdə sertifikatlaşdırma orqanına aşağıdakı sənədlər təqdim edilir:
- 5.25.1. məhsula dair texniki şərtlər;
- 5.25.2. konstruktor və texnoloji sənədlər (sertifikatlaşdırma orqanı ilə razılaşdırılmış həcmdə);
- 5.25.3. təhvil-təslim (ixtisas) sınaqlarının protokolu;
- 5.25.4. ixtisas komissiyasının aktı, ilkin sertifikatlaşdırma zamanı isə - həmçinin təhvil-təslim komissiyasının aktı;
- 5.25.5. təhvil-təslim komissiyası tərəfindən aşkarlanmış qüsurların (mövcud olduğu halda) aradan qaldırılması üzrə tədbirlər planı və onun həyata keçirilməsini təsdiq edən sənədlər;
- 5.25.6. mütəmadi və tipik sınaqların keçirilməsinə dair hesabatlar;
- 5.25.7. məhsul istehsalının vəziyyətinin qiymətləndirilməsi üçün anket;
- 5.25.8. məhsulun buraxılış həcmi;
- 5.25.9. reklamasiyalara dair məlumatlar;
- 5.25.10. Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsula uyğunluq nişanının vurulma üsulu və yeri haqqında təklif.
- 5.26. Bu maddənin 5.23 və 5.25-ci bəndlərində göstərilmiş sənədlər ərizəçinin rekvizitləri və eyniləşdirmə nömrəsi göstərilməklə rəsmiləşdirilir və ərizəçinin imzası ilə təsdiq edilir. Sübutedici sənədlərin surətləri tikilir və ərizəçinin imzası və möhürü ilə təsdiq olunur. Tikilmədikdə sənədin hər bir vərəqi təsdiq olunur. Bütün sübutedici sənədlər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə müvafiq olaraq sertifikatlaşdırma orqanında müvafiq işlərdə saxlanmalıdır.
- 5.27. Məhsulun sertifikatlaşdırılması zamanı akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyalarında (mərkəzlərində) sertifikatlaşdırma orqanı ilə razılaşdırılmış proqramlar əsasında aparılması şərti ilə təhvil-təslim və digər sınaqların nəticələri nəzərə alınır. Bu halda ərizəçi sertifikatlaşdırmanın aparılmasına dair ərizəni sınaqların başlanmasından öncə verməli və sertifikatlaşdırma orqanına sınaqların

keçirilmə qrafikini təqdim etməlidir. Sınaq laboratoriyası (mərkəzi) sertifikatlaşdırma orqanını sınaqlarının başlanması və gedişatı haqqında məlumatlandırmalıdır. Qeyd edilən sınaqlar sertifikatlaşdırma zamanı yalnız o halda nəzərə alın bilər ki, onların nəticələrinə görə məhsulun konstruksiyasına və istehsal texnologiyasına təkrar sınaqların aparılmasını tələb edən mühüm dəyişikliklər edilməsin.

5.28. Sertifikatlaşdırma orqanı sertifikatlaşdırmanın aparılmasına dair ərizəyə baxır və onun alınması anından 1 aydan çox olmayan müddətdə öz qərarı haqqında ərizəçiyə məlumat verir.

5.29. Sertifikatlaşdırmanın aparılmasına dair ərizə ilə bağlı müsbət qərar əsas sertifikatlaşdırma şərtlərini, o cümlədən, aşağıdakı informasiyanı ehtiva etməlidir:

5.29.1. sertifikatlaşdırma sxemi haqqında;

5.29.2. sertifikatlaşdırmanın aparılma müddəti haqqında;

5.29.3. məhsulun sertifikatlaşdırılması üçün əsas olan normativ hüquqlar haqqında;

5.29.4. sertifikatlaşdırma sxemi ilə nəzərdə tutulduğu halda, məhsulun istehsal obyektinə baxışını həyata keçirəcək təşkilat haqqında;

5.29.5. məhsul nümunələrinin götürülmə qaydası haqqında;

5.29.6. məhsul nümunələrinin sınaqlarının aparılma qaydası haqqında;

5.29.7. məhsulun istehsal şərtlərinin stabilliyinin qiymətləndirilmə qaydası haqqında;

5.29.8. məhsulun uyğunluğunun qiymətləndirilməsi meyarları haqqında;

5.29.9. dövrü qiymətləndirmənin həyata keçirilmə şərtləri haqqında.

5.30. Sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən sertifikatlaşdırmanın aparılmasından imtina haqqında qərarın qəbul edilməsi üçün əsaslar aşağıdakılardır:

5.30.1. bu maddənin 5.22, 5.23 və 5.25-ci bəndlərində göstərilmiş sənədlərin təqdim edilməməsi və ya tam həcmdə təqdim edilməməsi;

5.30.2. təqdim edilmiş sənədlərdə əks olunan məlumatların düzgün olmaması.

5.31. Sertifikatlaşdırmanın həyata keçirilməsi zamanı məhsulun eyniləşdirilməsi və məhsul nümunələrinin götürülməsini sertifikatlaşdırma orqanı həyata keçirir. Sınaqlar üçün məhsul nümunələrinin götürülməsi tədqiqat (sınaq) və ölçmə qaydalarını və metodlarını, o cümlədən, Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentin tətbiqi və icrası və siyahısı Azərbaycan Respublikasının səlahiyyətli orqanı tərəfindən təsdiq olunan məhsulların uyğunluğunun qiymətləndirilməsinin (təsdiqinin) həyata keçirilməsi üçün zəruri olan nümunələrin götürülməsi qaydalarını ehtiva edən standartlarla müəyyən edilmiş tələblərə müvafiq olaraq həyata keçirilir. Sınaqlar üçün götürülmüş məhsul nümunələri konstruksiyasına, tərkibinə və istehsal texnologiyasına görə istehlakçıya (sifarişçiyə) tədarük üçün nəzərdə tutulmuş məhsulla eyni olmalıdır.

5.32. Nümunələrin götürülmə aktı aşağıdakıları ehtiva etməlidir:

5.32.1. nümunələrin götürülmə aktının nömrəsi və tərtib edilmə tarixi;

5.32.2. nümunələrin götürüldüyü təşkilatın adı və ünvanı;

5.32.3. məhsulun adı;

5.32.4. ölçü kəmiyyəti vahidi;

5.32.5. götürülmənin həyata keçirildiyi partiyanın ölçüsü (həcmi);

5.32.6. partiyaya xarici baxışın nəticəsi (xarici görünüş, qablaşdırma və markalanmanın vəziyyəti, vizual yoxlama ilə müəyyən edilən sertifikatlaşdırma

göstəricilərinin qiymətləndirilmə nəticələri);

5.32.7. partiyanın istehsal tarixi;

5.32.8. nümunələrin götürülməsi üçün tətbiq edilən normativ sənədin işarəsi və adı;

5.32.9. götürülmüş nümunələrin sayı və nömrəsi;

5.32.10. nümunələrin götürülmə yeri;

5.32.11. istehsalçının məhsulun yekun təhvil-təslimi haqqında sənədləri;

5.32.12. sertifikatlaşdırma orqanının və ərizəçinin nümayəndələrinin rekvizitləri və imzaları.

5.33. Uyğunluğu məcburi təsdiq edilməli olan tərkib hissələrin daxil olduğu məhsul nümunələrinin götürülmə aktına ayrı-ayrı tərkib hissələrin uyğunluq sertifikatlarının (uyğunluq bəyannamələrinin) siyahısı və onların hazırlanma çertyojlarının siyahısı əlavə edilir. Götürülmüş məhsul nümunələri markalanır və müşayiət aktı və təhvil-təslim aktı ilə birlikdə sınaqlara göndərilir. Zəruri olduğu halda götürülmüş məhsula daxil olan ayrı-ayrı tərkib hissələrin plomblanması, eləcə də markalanması yerinə yetirilə bilər.

5.34. Eyniləşdirilmənin aparılması zamanı sertifikatlaşdırmanın aparılmasına dair ərizədə göstərilmiş məhsul nümunələrinin əsas xarakteristikaları aşağıdakıları ehtiva edən markalanma və müşayiət sənədlərində verilmiş faktiki xarakteristikalarla müqayisə olunur:

5.34.1. adı, tipi, modeli və modifikasiyası;

5.34.2. istehsalçının adı və ya məhsulun mənşəyinə dair məlumatlar;

5.34.3. məhsulun buraxılması üçün əsas olan sənəd;

5.34.4. təyinat göstəriciləri və digər əsas göstəricilər;

5.34.5. müvafiq partiyaya mənsubiyyəti;

5.34.6. müvafiq texnoloji prosesə mənsubiyyət.

5.35. Məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğunluğu akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyalarında (mərkəzlərində) həyata keçirilən zəruri sınaq növləri və kateqoriyalarının nəticələri əsasında müəyyən edilir. Dəmiryol hərəkət tərkibi vahidləri, eləcə də, təkər cütləri və onların komplektləşdiriciləri, avtoilşmə qurğuları, sərnişin vaqonlarının arabacıqlarının çərçivələri, yük vaqonlarının arabacıqlarının yan çərçivələri və ressorüstü tirləri, yüksəkvoltlu zəncirlərin mühafizə aparatları istisna olmaqla, məhdud məhsul partiyasının uyğunluğunun məcburi təsdiqi zamanı sertifikatlaşdırma orqanı məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən digər sənədlərlə yanaşı sınaqların Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələbləri və standartları nəzərə alınmaqla keçirilməsi şərti ilə məhsulun üçüncü ölkələrdə aparılmış sınaq protokollarını nəzərdən keçirmək hüququna malikdir. Zəruri olduğu halda əlavə sınaqlar keçirilir.

5.36. 5 ildən artıq müddətə malik sınaq nəticələri məhsul nümunələrinin sertifikatlaşdırılması məqsədləri üçün nəzərdən keçirilmir.

5.37. Konstruktor sənədlərinə “O” literi verilən 2 və 3 nömrəli əlavələrdə göstərilmiş işlənib hazırlanan məhsul sertifikatlaşdırılmalı deyil. 2 və 3 nömrəli əlavələrdə göstərilmiş qalan məhsullar üçün bu texniki reqlamentin tələblərinə uyğunluq sertifikatının olması vacibdir.

5.38. Akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) olmadığı halda yalnız texniki səriştə üçün akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyaları (mərkəzləri) tərəfindən sertifikatlaşdırma məqsədləri ilə sınaqların keçirilməsi yolveriləndir. Bu cür sınaqlar sertifikatlaşdırma orqanının nümayəndələrinin nəzarəti altında aparılır. Bu cür sınaqların obyektivliyi yalnız texniki səriştə üçün akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi) ilə yanaşı qeyd edilən sınaq laboratoriyasına (mərkəzinə) onların keçirilməsini həvalə etmiş sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən təmin edilir.

5.39. Sınaq protokolu aşağıdakıları ehtiva etməlidir:

5.39.1. sənədin adı və işarəsi, bu zaman sənədin işarəsi hər səhifədə təkrarlanır;

5.39.2. akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) adı və ünvanı, onun akkreditasiyana dair məlumatlar (akkreditasiya attestatının nömrəsi, verilmə tarixi və etibarlılıq müddəti);

5.39.3. sınaqların keçirilməsini həvalə etmiş sertifikatlaşdırma orqanı haqqında məlumatlar;

5.39.4. ərizəçinin adı və ünvanı;

5.39.5. məhsulun işarəsi (təsviri, markalanması), eyniləşdirmə nəticələri, istehsalçı haqqında məlumatlar və məhsulun istehsal tarixi;

5.39.6. sınaqların aparılması üçün məhsulun alınması tarixi;

5.39.7. yoxlanılan göstəricilər və onlara dair tələblər, eləcə də, bu tələbləri ehtiva edən normativ sənədlər haqqında məlumatlar;

5.39.8. sınaqların keçirilmə tarixi;

5.39.9. sınaqlar zamanı istifadə olunmuş standart və qeyri-standard sınaq metodları və metodikaları haqqında məlumatlar;

5.39.10. sınaqların keçirilməsinə qədər məhsulun saxlanması, ətraf mühit şəraiti, eləcə də məhsulun sınaqlara hazırlanması haqqında məlumatlar;

5.39.11. istifadə olunmuş şəxsi və icarəyə götürülmüş sınaq avadanlığı və ölçü vasitələri haqqında məlumatlar;

5.39.12. digər akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi) tərəfindən yerinə yetirilmiş sınaqlar haqqında məlumatlar;

5.39.13. zəruri olduğu halda cədvəllər, qrafiklər, fotosəkillər və digər materiallarla əsaslandırılmış sınaqların keçirilmə nəticələri;

5.39.14. sınaq protokolunun yalnız sınaqdan keçirilmiş nümunələrə aid olmasına dair bəyanat;

5.39.15. cədvəllər və (və ya) qrafiklər şəklində qeydiyyatdan keçmiş ilkin materiallar da daxil olmaqla, əldə olunmuş nəticələr üzrə sübutedici materiallar;

5.39.16. bütün işlənmə meyarları və əldə olunmuş aralıq məlumatlar göstərilməklə ilkin məlumatların işlənməsi proseduru;

5.39.17. akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) təşkilatın möhürü ilə təsdiq olunmuş imzası;

5.39.18. sınaqları keçirmiş məsul icraçıların imza və vəzifələri;

5.39.19. akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) adından sınaq protokolunun hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyan şəxsin (şəxslərin) imzası və vəzifəsi (zəruri olduqda);

5.39.20. sertifikatlaşdırma orqanının nümayəndəsinin imzası – təhvil-təslim və sertifikatlaşdırma sınaqlarının birləşdirildiyi, eləcə də sınaqların bu maddənin 38-ci bəndinə müvafiq olaraq aparıldığı halda;

5.39.21. sınaq protokolunun (hesabatının) verilmə tarixi;

5.39.22. sınaq protokoluna (hesabata) dəyişiklərin edilməsinin ayrıca sənədlə rəsmiləşdirilməsinə dair məlumatlar (hesabata əlavə, əvvəlkini ləğv və əvəz edən yeni protokol);

5.39.23. sınaq protokolunun qismən təkrar çap edilməsi mümkünlüyünü istisna edən ərizə.

5.40. Sınaq protokoluna nümunələrin göstərilməsi aktının təsdiq olunmuş surəti və məhsulun sınaqlara hazırlığına dair aktın surəti əlavə edilməlidir. Sınaq protokolu əldə olunmuş sınaq nəticələrindən irəli gələn tövsiyələr və ya təklifləri ehtiva etməməlidir.

5.41. Sınaq protokollarının bu maddənin 39-cu bəndinin tələblərinə müvafiq olaraq rəsmiləşdirilmiş əsilləri sertifikatlaşdırma orqanına 2 nüsxədə təqdim edilib (birinci sertifikatlaşdırma işin, ikincisi ərizəçiyə göndərilir). Müvafiq normativ sənədlər və akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) sənədləri ilə başqa hal müəyyən edilməyibsə, sınaq protokollarının surətləri akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi) tərəfindən uyğunluq sertifikatının qüvvədə olma müddətindən az olmayan müddətdə saxlanmalıdır.

5.42. Məhsulun istehsal obyektinə baxış sertifikatlaşdırma zamanı yoxlanılan stabil xarakteristikalı məhsulun istehsalı üçün zəruri şəraitin yaradılması məqsədi ilə həyata keçirilir.

5.43. İstehsal vəziyyətinin yoxlanması bu cür yoxlanışın sertifikatlaşdırma sxemində göstərilədiyi halda, uyğunluq sertifikatının verilməsindən maksimum 6 ay öncə yerinə yetirilməlidir.

5.44. Məhsul istehsalının vəziyyətinin yoxlanması aşağıdakılarla münasibətdə həyata keçirilir:

5.44.1. texnoloji proseslər;

5.44.2. texnoloji sənədlər;

5.44.3. texnoloji təchizat vasitələri;

5.44.4. texnoloji rejimlər;

5.44.5. texnoloji təchizat vasitələrinin idarə olunması;

5.44.6. metroloji avadanlığın idarə olunması;

5.44.7. sınaq və ölçü metodikaları;

5.44.8. xammala və komplektləşdirici məmulatlara nəzarətin həyata keçirilmə qaydası;

5.44.9. məhsulun istehsalı prosesində ona nəzarətin həyata keçirilmə qaydası;

5.44.10. uyğun olmayan məhsulun idarə olunması;

5.44.11. reklamasiyalarla iş qaydası.

5.45. Məhsulun istehsal vəziyyətinin yoxlanma nəticələrinə görə sertifikatlaşdırılan məhsulun istehsal vəziyyətinin yoxlanma nəticələri haqqında aşağıdakıları ehtiva edən akt tərtib edilir:

5.45.1. yoxlama nəticələri;

5.45.2. məhsulun istehsal obyektinə baxış zamanı istifadə olunmuş əlavə

materiallar;

5.45.3. məhsulun istehsal vəziyyətinin ümumi qiyməti;

5.45.4. düzəldici tədbirlərin yerinə yetirilmə zərurəti və müddəti.

5.46. Sertifikatlaşdırılan məhsulun istehsal vəziyyətinin yoxlanma nəticələrinə dair akt sertifikatlaşdırma orqanında saxlanılır, surəti isə ərizəçiyə göndərilir.

5.47. Sertifikatlaşdırma orqanı sınaq protokolunun (hesabatının) və məhsulun istehsal vəziyyətinin yoxlanma nəticələrinin təhlilindən sonra (sertifikatlaşdırma sxemi və müqavilə ilə müəyyən edildiyi halda) uyğunluq sertifikatının verilməsi (verilməsindən imtina) haqqında qərar hazırlayır.

5.48. Sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən uyğunluq sertifikatının verilməsindən imtina haqqında qərarın qəbul edilməsi üçün əsaslar aşağıdakılardır:

5.48.1. məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğun olmaması;

5.48.2. məhsulun istehsal obyektinə baxışın mənfi nəticəsi (sertifikatlaşdırma sxemi ilə müəyyən edildiyi halda);

5.48.3. təqdim edilmiş sənədlərdə yanlış informasiyanın olması.

5.49. Uyğunluq sertifikatının verilməsi haqqında qərar əsasında sertifikatlaşdırma orqanı uyğunluq sertifikatı rəsmiləşdirir, onu verilmiş uyğunluq sertifikatlarının və vahid formada rəsmiləşdirilmiş qeydiyyatdan keçmiş uyğunluq bəyannamələrinin vahid reyestrində müəyyən edilmiş qaydada qeydiyyatdan keçirir və ərizəçiyə verir. Sertifikat yalnız qeydiyyat nömrəsinin olduğu halda etibarlıdır.

5.50. Uyğunluq sertifikatları verilmiş uyğunluq sertifikatlarının və vahid formada rəsmiləşdirilmiş qeydiyyatdan keçmiş uyğunluq bəyannamələrinin vahid reyestrində qeydiyyata alındığı tarixdən qüvvəyə minirlər. Uyğunluq sertifikatı qüvvəsinin şamil olduğu konkret məhsul növləri və tiplərinin siyahısını ehtiva edən əlavəyə malik ola bilər.

5.51. Tərkibində uyğunluğunun təsdiqi məcburi olan tərkib hissələr olan məhsulun uyğunluq sertifikatı yalnız bu tərkib hissələrə uyğunluq sertifikatlarının və ya uyğunluq bəyannamələrinin olduğu halda verilə bilər. Uyğunluq sertifikatına əlavədə məhsulun Azərbaycan Respublikasının bazarında uyğunluq nişanı ilə markalanmasının yalnız uyğunluğunun təsdiqi məcburi olan tərkib hissələrin uyğunluq sertifikatları və ya uyğunluq bəyannamələrinin olduğu halda həyata keçirilir.

5.52. Məhsulun uyğunluq sertifikatı və ya uyğunluq bəyannaməsinə malik olmayan sınaq nümunələrinin ayrı-ayrı tərkib hissələr üçün uyğunluq sertifikatı və ya uyğunluq bəyannaməsi alınanaqədək nəzarət edilən istismara buraxılması yolveriləndir.

5.53. Məhsulun konstruksiyasına (tərkibinə) və ya onun istehsal texnologiyasına, məhsulun bu texniki reqlamentin tələblərinə uyğunluğuna təsir göstərə biləcək dəyişikliklərin edildiyi halda, ərizəçi bu məhsulun istehsal vəziyyətinin yeni sınaqlarının aparılması və ya yoxlanması zərurəti haqqında qərar qəbul edən sertifikatlaşdırma orqanını bu barədə əvvəlcədən xəbərdar edir.

5.54. Sertifikatlaşdırılmış məhsula əlavə edilən istismar sənədləri (istismara dair təlimat, formulyar, pasport, yarlıq, etiket), eləcə də müşayiətedici sənədlər Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsulun dövriyyə nişanını, aparılmış sertifikatlaşdırma haqqında qeydi, eləcə də, uyğunluq sertifikatının blankının uçot nömrəsini, onun qeydiyyat nömrəsini, verilmə tarixi və qüvvədə olma müddətini ehtiva etməlidir.

5.55. Uyğunluq sertifikatının saxlayıcısının ərizəsinə əsasən uyğunluq sertifikatının qüvvədə olma müddəti məhsulun konstruksiyasına və istehsal texnologiyasına dəyişikliklərin edilmədiyi, istehlakçılardan reklamasiyalar və iddiaların olmadığı, eləcə də, son dövrü qiymətləndirmənin nəticələrinin müsbət olduğu halda təkrar sertifikatlaşdırma işlərinin sona çatması üçün 1 ildən çox olmayan müddətə uzadıla bilər.

5.56. Uyğunluq sertifikatının saxlayıcısı Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisində istifadə üçün uyğunluq sertifikatının onun tərəfindən təsdiq edilmiş surətlərini vermək hüququna malikdir.

5.57. Sertifikatlaşdırma sxemi ilə nəzərdə tutulmadığı halda, dövrü qiymətləndirməni onun sertifikatlaşdırılmasını həyata keçirmiş sertifikatlaşdırma orqanı həyata keçirir. Dövrü qiymətləndirmə məhsulun sınaqları və istehsal obyektinə baxış nəticələri şəklində sertifikatlaşdırılmış məhsul haqqında, məhsulun uyğunluq sertifikatının qüvvədə olduğu müddət ərzində Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğunluğunun davam etməsinin təsdiq edilməsi məqsədi ilə uyğunluq sertifikatının və Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsulun uyğunluq nişanının tətbiq şərtləri və qaydalarına riayət olunması haqqında informasiyanın alınmasını təmin edən mütəmadi və plandankənar yoxlamalar formasında aparılır.

5.58. Dövrü qiymətləndirmənin dövriliyi və həcmnin müəyyən edilməsi meyarları aşağıdakılardır:

5.58.1. məhsulun potensial təhlükəlilik dərəcəsi;

5.58.2. məhsulun aparılmış sertifikatlaşdırmasının nəticələri;

5.58.3. məhsul istehsalının stabilliyi;

5.58.4. məhsulun buraxılma həcmi;

5.58.5. məhsulun istehsal keyfiyyətinin sertifikatlaşdırılmış idarəetmə sisteminin olması;

5.58.6. dövrü qiymətləndirmənin aparılma dəyəri.

5.59. Dövrü qiymətləndirmənin həcmi, dövriliyi, məzmunu və aparılma qaydası sertifikatlaşdırma orqanının uyğunluq sertifikatının verilməsinə dair qərarında müəyyən edilir.

5.60. Plandankənar dövrü qiymətləndirmə məhsulun təhlükəsizliyinə dair iddialar haqqında informasiyanın (təsdiqedicilərin sənədlərinin) olduğu halda həyata keçirilir. Qeyd edilən informasiya istehlakçılardan, eləcə də uyğunluq sertifikatı verilmiş məhsulun təhlükəsizliyinə dövlət nəzarəti həyata keçirən orqanlardan alınır. Məhsulun plandankənar dövrü qiymətləndirmə zamanı işlərin həcmi məhsulun təhlükəsizliyinin təmin edilməsində aşkarlanmış qüsurlarla bağlı texnoloji proseslərin yoxlanılması zərurəti ilə müəyyən edilir və istehsalçı tərəfindən ödənişsiz əsaslarla həyata keçirilir.

5.61. Dövrü qiymətləndirmə aşağıdakıları ehtiva edir:

5.61.1. məhsulun sertifikatlaşdırma materiallarının təhlili;

5.61.2. sertifikatlaşdırılmış məhsul haqqında daxil olan informasiyanın təhlili;

5.61.3. sertifikatlaşdırılmış məhsulun uyğunluq sənədlərinin bu texniki reqlamentin tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması;

5.61.4. nümunələrin götürülməsi və eyniləşdirilməsi, nümunələrin sınaqlarının keçirilməsi və əldə olunmuş nəticələrin təhlili;

5.61.5. məhsulun konstruksiyasına və istehsal texnologiyasına

sertifikatlaşdırma zamanı qeydə alınmış, məhsulun təhlükəsizlik göstəricilərinə təsir göstərən dəyişikliklərin olmamasının yoxlanması;

5.61.6. sertifikatlaşdırma sxemi ilə nəzərdə tutulduğu halda, məhsul istehsalının vəziyyətinin yoxlanması;

5.61.7. əvvəllər aşkarlanmış uyğunsuzluqların aradan qaldırılması üçün düzəldici hərəkətlərin yoxlanması;

5.61.8. məhsulun və müştəri sənədlərinin Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsulun uyğunluq nişanı ilə markalanmasının düzgünlüyünün yoxlanması;

5.61.9. sertifikatlaşdırılmış məhsullarla bağlı reklamasiyaların təhlili.

5.62. Dövri qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi zamanı sınaqların məzmunu, həcmi və keçirilmə qaydası nəzarəti həyata keçirən sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

5.63. Dövri qiymətləndirmənin nəticələri dövri qiymətləndirmənin keçirilməsi haqqında aktla rəsmiləşdirilir. Bu maddənin 5.62-ci bəndinə müvafiq olaraq yerinə yetirilmiş işlərin nəticələri əsasında dövri qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi haqqında aktda məhsulun bu texniki reqlamentin tələblərinə uyğunluğu, onların yerinə yetirilmə stabilliyi və verilmiş uyğunluq sertifikatının qorunub saxlanması və ya uyğunluq sertifikatının qüvvədə olma müddətinin dayandırılması (ləğvi) haqqında rəy verilir.

5.64. Dövri qiymətləndirmənin nəticələrinə əsasən aşağıdakı qərarlardan biri qəbul edilə bilər:

5.64.1. uyğunluq sertifikatı məhsulun Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin tələblərinə uyğun olduğu halda qüvvədə qalır;

5.64.2. ərizəçinin düzəldici tədbirlər yolu ilə məhsulun bu texniki reqlamentin tələblərinə uyğunsuzluğunun aşkarlanmış səbəblərini aradan qaldıra biləcəyi halda uyğunluq sertifikatının qüvvəsi dayandırılır;

5.64.3. ərizəçinin düzəldici tədbirlər yolu ilə məhsulun bu texniki reqlamentin tələblərinə uyğunsuzluğunun aşkarlanmış səbəblərini aradan qaldıra bilmədiyi halda uyğunluq sertifikatının qüvvəsinə xitam verilir.

5.65. Uyğunluq sertifikatının qüvvəsinə xitam verilməsi müvafiq qeydlərin verilmiş uyğunluq sertifikatlarının və vahid formada rəsmiləşdirilmiş qeydiyyatdan keçmiş uyğunluq bəyannamələrinin vahid reyestrinə daxil edildiyi tarixdən qüvvəyə minir.

5.66. Dövri qiymətləndirmənin uyğunluq sertifikatının saxlayıcısının təqsiri üzündən müəyyən edilmiş müddətdə keçirilməsinin mümkün olmadığı təqdirdə sertifikatlaşdırma orqanı uyğunluq sertifikatının qüvvəsinin dayandırılması haqqında qərarı aşağıdakı hallarda qəbul edir:

5.66.1. uyğunluq sertifikatının saxlayıcısının sertifikatlaşdırma orqanı ilə dövri qiymətləndirmənin keçirilməsi haqqında müqavilə bağlamaqdan imtinası;

5.66.2. uyğunluq sertifikatının saxlayıcısının sertifikatlaşdırma orqanı ilə dövri qiymətləndirmənin keçirilməsi haqqında müqavilə üzrə ödəniş etməkdən imtinası;

5.66.3. uyğunluq sertifikatının saxlayıcısının dövri qiymətləndirmənin keçirilməsi zamanı sertifikatlaşdırma orqanının əməkdaşlarının işi üçün şərait yaratmaqdan (bu maddənin 5.61-ci maddəsinə müvafiq olaraq bina və zəruri informasiya təqdim

etməkdən) imtinası.

5.67. Uyğunluq sertifikatının saxlayıcısının sertifikatlaşdırılmış məhsulu yarım ildən artıq müddət ərzində istehsal etmədiyi halda, məhsulun dövriyyəyə buraxılması yalnız plandankənar dövrü qiymətləndirmədən sonra həyata keçirilə bilər.

5.68. Uyğunluq sertifikatının qüvvəsinin dayandırıldığı halda:

5.68.1. sertifikatlaşdırma orqanı:

5.68.2. Azərbaycan Respublikasının dəmiryol nəqliyyatı sahəsində nəzarət funksiyalarını həyata keçirən orqanlarını və maraqlı təşkilatları bu barədə məlumatlandırır;

5.68.3. düzəldici tədbirlərin yerinə yetirilmə müddətini müəyyən edir və uyğunluq sertifikatının saxlayıcısı tərəfindən onların yerinə yetirilməsinə nəzarət edir;

5.68.4. uyğunluq sertifikatının saxlayıcısı: istehlakçılara göndərilmiş müəyyən edilmiş tələblərdən kənarçıxmaları olan məhsulların miqdarını və dislokasiyasını müəyyən edir; istehlakçıları və digər maraqlı təşkilatları məhsulun istifadəsinin dayandırılması haqqında xəbərdar edir və aşkarlanmış qüsurların aradan qaldırılması qaydası haqqında məlumat verir; aşkarlanmış qüsurları yerində aradan qaldırır və ya məhsulun istehsalçı tərəfindən əlavə işlənmək üçün qaytarılmasını təmin edir.

5.69. Uyğunluq sertifikatının qüvvəsinin dayandırılması və ya xitam verilməsi haqqında, eləcə də, uyğunluq sertifikatının qüvvəsinin bərpası haqqında informasiya sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən Azərbaycan Respublikasının üzr-dövlətlərinin dəmiryol nəqliyyatı sahəsində nəzarət funksiyalarını həyata keçirən orqanlarının və maraqlı təşkilatların diqqətinə çatdırılır.

5.70. Uyğunluq sertifikatının qüvvəsinə xitam verilmiş məhsullar ərizəçi tərəfindən zəruri düzəldici tədbirlər yerinə yetirildikdən sonra sertifikatlaşdırmanın aparılması üçün təkrar təqdim edilə bilər. Təkrar sertifikatlaşdırma zamanı sertifikatlaşdırma orqanı əvvəlki sertifikatlaşdırmanın müsbət nəticələrini nəzərə ala bilər.

Maddə 6. Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsulun uyğunluq nişanı ilə markalanma

6.1. Təhlükəsizlik tələblərinə cavab verən və Azərbaycan Respublikasının bu texniki reqlamentinin 6-cı maddəsinə əsasən uyğunluğun təsdiqi prosedurundan keçmiş məhsul Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsulun uyğunluq nişanı ilə markalanmaya malik olmalıdır.

6.2. Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsulun uyğunluq nişanı ilə markalanma onun bazarda dövriyyəyə buraxılmasından öncə həyata keçirilir.

6.3. Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsulun uyğunluq nişanı hər bir məhsul vahidinə vurulur. Məhsulun uyğunluq nişanı məmulatın özünə vurulur, eləcə də ona əlavə edilən istismar sənədlərində göstərilir. Məhsulun uyğunluq nişanı məhsulun bütün xidmət müddəti ərzində dəqiq və aydın təsviri təmin edən istənilən üsulla vurulur.

6.4. Azərbaycan Respublikasının üzv-dövlətlərinin bazarında məhsulun uyğunluq nişanının konstruksiyasının xüsusiyyətləri səbəbindən bilavasitə məhsula

vurulmasının mümkün olmadığı halda, onun yalnız qablaşdırmaya vurulması və ona əlavə edilən istismar sənədlərində göstərilməsi yolveriləndir.

6.5. Azərbaycan Respublikasının bazarında məhsulun uyğunluq nişanı ilə markalanma onun bütün texniki reqlamentlərinin məhsula şamil edilən və məhsulun uyğunluq nişanının vurulmasını nəzərdə tutan tələblərinə uyğunluğunu göstərir.

Maddə 7. Reqlamentin qüvvəyə minməsi

7.1. Bu reqlament dərc olunduğu gündən 6 (altı) ay sonra qüvvəyə minir.

“Dəmiryol hərəkət
tərkibinin təhlükəsizliyi
haqqında” texniki
reqlamentinə Əlavə №1

**Dəmiryol hərəkət tərkibi və onun tərkib hissələrinin
Siyahısı**

I. Dəmiryol hərəkət tərkibi

1.	Bunker tipli vaqonlar
2.	İzotermik vaqonlar
3.	Qapalı vaqonlar
4.	Lokomotiv dartılı sənişin magistral vaqonları
5.	Özüboşaldan vaqonlar
6.	Çən-vaqonlar
7.	Sənaye üçün geniş təkər eninə malik vaqonlar
8.	Dizel-qatarlar, avtomotrislər (reli avtobuslar), onların vaqonları
9.	Dizel-elektrik qatarları, onların vaqonları
10.	Platformalar
11.	Yarımvaqonlar
12.	Xüsusi özü yeriməyən dəmiryol hərəkət tərkibi
13.	Xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibi
14.	Teplovozlar, qazoturbovozlar: magistral, manevr və sənaye
15.	Dəmiryol transporterləri
16.	Magistral elektrovozlar: sabit cərəyanlı, dəyişən cərəyanlı, ikisistemli (sabit və dəyişən cərəyanlı), digər

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

17.	Elektrik qatarları: sabit cərəyanlı, dəyişən cərəyanlı, ikisistemli (sabit və dəyişən cərəyanlı), onların vaqonları
-----	---

II. Dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələri

1	Lingli əyləc qutusunun avtomatik tənzimləyicisi (avtotənzimləyici)
2	Dəmiryol hərəkət tərkibinin avtomatik dayanma əyləci
3	Dəmiryol hərəkət tərkibinin qısa qapanma cərəyanlarından yüksəkvoltlu müdafiə və nəzarət aparatları
4	Yük vaqonunun ressorüstü tiri
5	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün bandajlar
6	Maqnit-rels əyləcinin başmaqları
7	Dəmiryol hərəkət tərkibinin əyləc qəliblərinin başmaqları
8	Dəmiryol hərəkət tərkibinin diskli əyləclərinin əyləc bəndlərinin başmaqları
9	Əyləclərin bloklanması
10	Elektrik hərəkət tərkibi üçün ventilli elektrik boşaldıcılar və həddindən artıq gərginlik məhdudlaşdırıcıları
11	Hava paylayıcılar
12	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün yardımçı elektrik maşınları (1 kVt-dan çox)
13	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün avtomatik tez işləyən söndürücü açarlar və əsas söndürücü açarlar
14	Sərnişin vaqonları üçün yüksəkvoltlu aparat qutuları
15	Yüksəkvoltlu vaqonlararası birləşmələr (elektrik yuvası və ştəpsel birlikdə)
16	Dəmiryol hərəkət tərkibinin çox möhkəm təhlükəsiz şüşələnmə məmulatları (dartı və

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

	motor-vaqon hərəkət tərkibi maşinistinin kabinəsinin)
17	Dəmiryol hərəkət tərkibinin hidravlik dempferləri
18	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün əyləc diskləri
19	Dəmiryol hərəkət tərkibinin pnevmatik əyləc sistemləri üçün rezin kipləşdirici məmulatlar (diafraqmalar, manjetlər, flanslar, klapaların kipləşdiriciləri, araqatlar)
20	Teplovozlər və dizel-qatarların, relsli avtobusların, dizel-elektrik qatarlarının baş ötürücüsünün kardan valları
21	Avtomatik ilişmə qurğusunun dartı xamutunun pazı
22	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün kompressorlar
23	Dəmiryol hərəkət tərkibinin dişli silindrik dartı ötürücülərinin çarxları
24	Lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibinin tam emal olunmuş mürəkkəb çarxları
25	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün bütöv materialdan yayılmış təkərlər
26	Vaqon təkər cütləri
27	Lokomotiv və motor-vaqon hərəkət tərkibinin təkər cütləri
28	Xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi üçün təkər cütləri
29	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün kompozit əyləc qəlibləri
30	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün mürəkkəb (çuqun-kompozit) əyləc qəlibləri
31	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün çuqun əyləc qəlibləri
32	Yüksəkvoltlu elektropnevmatik və elektromaqnit kontaktorlar
33	Avtomatik ilişmə qurğusunun korpusu

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

34	Lokomotivlər, motor-vaqon hərəkət tərkibi və xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi üçün maşinist kresloları
35	Motor-vaqon hərəkət tərkibi və lokomotiv dartılı sənişin vaqonlarının sənişin kresloları
36	Lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibinin kuzovları
37	Diskli əyləcin qısqac mexanizmi
38	Diskli əyləcin bəndləri
39	Tam emal olunmuş vaqon oxları
40	Lokomotiv və motor-vaqon hərəkət tərkibinin tam emal olunmuş oxları
41	Xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi üçün tam emal olunmuş oxlar
42	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün qaralama oxlar
43	Teplovozlər və dizel-qatarlar üçün hidravlik ötürücülər
44	Avtomatik ilişmə qurğusunun ön və arxa dayaqları
45	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün yüksəkvoltlu dəyişdirici və söndürücü elektrik açarları
46	Avtomatik ilişmə qurğusunun enerji uducu aparatı
47	Dəmiryol hərəkət tərkibinin buksaları üçün diyircəkli yırğalanma yastığı
48	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün yüksəkvoltlu qoruyucular
49	Dəmiryol hərəkət tərkibinin statik dartı və qeyri-dartı çevirici elektrik açarları
50	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün elektrik maşın çeviriciləri
51	Maqnit-rellə əyləcin ötürücüsü
52	Dəmiryol hərəkət tərkibinin sürüşməyə qarşı qurğusu
53	Dəmiryol hərəkət tərkibinin resor asqı yayları

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
-----------------------	--------------------------------------	--------------------------	-----------------

54	Lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibi üçün yüksəkvoltlu ayırıcılar, qısa qapayıcılar, kəsicilər, torpaqlayıcılar
55	Yük vaqonunun yan arabacığının çərçivəsi
56	Sərnişin vaqonunun arabacığının çərçivəsi
57	Elektrovozlar və elektrik qatarları üçün reaktorlar və reaktor avadanlığı
58	Dəmir yolu vaqonlarının avtoəyləcləri üçün hava rezervuarları
59	Dartı hərəkət tərkibi üçün hava rezervuarları
60	Elektrik qatarlarının dartı ötürücüsünün muftalarının rezin-kord örtükləri (Gömrük İttifaqı Komissiyasının 09.12.2011-ci il tarixli 859 nömrəli qərarının redaksiyasında)
61	İşəsalma rezistorları, dempfer elektrik əyləcləri
62	Elektromaqnit və elektron relelər: aralıq, cərəyan, o cümlədən, diferensial, gərginlik, vaxt, həddindən artıq yüklənmə, qeyri-elektrik parametrlərə (temperatur, təzyiq, səviyyə) nəzarət üçün rele sensorları
63	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün təbəqə resorlar
64	Dəmiryol hərəkət tərkibinin əyləcləri üçün birləşdirici xortumlar
65	Lokomotivlər, motor-vaqon hərəkət tərkibi və özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibi üçün şüşətemizləyənələr (Gömrük İttifaqı Komissiyasının 09.12.2011-ci il tarixli 859 nömrəli qərarının redaksiyasında)
66	Avtomatik ilişmə qurğusu da daxil olmaqla, ilişmə qurğusu
67	Yük vaqonları üçün ikioxlu arabacıqlar
68	Motor-vaqon hərəkət tərkibinin sərnişin vaqonlarının və qoşqu vaqonlarının arabacıqları
69	Lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibi üçün tifonlar
70	Maşinistin əyləc kranları
71	Magistral dəmir yollarının yük vaqonlarının arabacıqlarının lingli əyləc ötürücülərinin əyləc tiri

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

72	Elektrovozlar və elektrik qatarları üçün dartı elektrik mühərrikləri
73	Avtomatik ilişmə qurğusunun dartı xamutu
74	Yükdən asılı olaraq əyləc gücünün avtomatik tənzimləmə qurğusu (avtomatik rejim)
75	Dəmiryol hərəkət tərkibinin idarəetmə, nəzarət və təhlükəsizlik qurğuları, proqram vasitələri
76	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün diskli yayma təkər mərkəzləri
77	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün tökmə təkər mərkəzləri (tökmələr, tam emal olunmuş)
78	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün əyləc silindrləri
79	Magistral dəmir yollarının vaqonları üçün əyləc qəliblərinin çekləri
80	Teplovozlar üçün baş ötürücü və dartı avadanlığının elektrik mühərrikləri və generatorları
81	Sərnişin vaqonlarının və elektrik qatarlarının isitmə sistemləri üçün elektrokəliflər
82	Sərnişin vaqonlarının maye ilə isitmə sistemləri üçün yüksəkvolttu elektrik qızdırıcılar
83	Teplovozlar, dizel-qatarlar, relsli avtobuslar və avtomotris üçün elektrik avadanlığı
84	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün aşağıvolttu elektrik avadanlığı: aşağıvolttu kontrollerlər; söndürücü elektrik açarları; elektromaqnit relələri (qoruyucu, aralıq, zaman və diferensial)
85	Sərnişin vaqonlarının; elektrik qatarlarının elektrik avadanlığı
86	Sərnişin vaqonları və elektrik qatarlarının isitmə sistemləri üçün elektrik sobaları
87	Sərnişin vaqonlarının işıqlandırma sistemlərinin elementləri

**“Dəmiryol hərəkət
tərkibinin təhlükəsizliyi
haqqında” texniki
reqlamentinə Əlavə № 2**

**Sertifikatlaşdırılmalı olan dəmiryol hərəkət tərkibinin
Siyahısı**

1.	Bunker tipli vaqonlar
2.	İzotermik vaqonlar
3.	Qapalı vaqonlar
4.	Lokomotiv dartılı sənişin magistral vaqonları
5.	Özüboşaldan vaqonlar
6.	Çən-vaqonlar

7.	Sənaye üçün geniş təkər eninə malik vaqonlar
8.	Dizel-qatarlar, avtomotrislər (relslı avtobuslar), onların vaqonları
9.	Dizel-elektrik qatarları, onların vaqonları
10.	Platformalar
11.	Yarımvaqonlar
12.	Xüsusi özü yeriməyən dəmiryol hərəkət tərkibi
13.	Xüsusi özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibi
14.	Teplovozzlar, qazoturbovozzlar: magistral, manevr və sənaye
15.	Dəmiryol transporterləri
16.	Magistral elektrovozzlar: sabit cərəyanlı, dəyişən cərəyanlı, ikisistemli (sabit və dəyişən cərəyanlı), digər
17.	Elektrik qatarları: sabit cərəyanlı, dəyişən cərəyanlı, ikisistemli (sabit və dəyişən cərəyanlı), onların vaqonları

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

“Dəmiryol hərəkət
tərkibinin təhlükəsizliyi
haqqında” texniki
reqlamentinə Əlavə № 3

Dəmiryol hərəkət tərkibinin sertifikatlaşdırılmalı olan tərkib hissələrinin siyahısı

1	Dəmiryol hərəkət tərkibinin qısa qapanma cərəyanlarından yüksəkvoltlu müdafiə və nəzarət aparatları
2	Yük vaqonunun ressorüstü tiri
3	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün bandajlar
4	Elektrik hərəkət tərkibi üçün ventilli elektrik boşaldıcılar və həddindən artıq gərginlik məhdudlaşdırıcıları
5	Hava paylayıcılar
6	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün avtomatik tez işləyən söndürücü açarlar və əsas söndürücü açarlar
7	Dəmiryol hərəkət tərkibinin çox möhkəm təhlükəsiz şüşələnmə məmulatları (dartı və motor-vaqon hərəkət tərkibi maşinistinin kabinəsinin)
8	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün əyləc diskləri
9	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün kompressorlar
10	Dəmiryol hərəkət tərkibinin dişli silindrik dartı ötürücülərinin çarxları
11	Lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibinin tam emal olunmuş mürəkkəb çarxları
12	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün bütöv materialdan yayılmış təkərlər
13	Vaqon təkər cütləri
14	Lokomotiv və motor-vaqon hərəkət tərkibinin təkər cütləri

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

15	Xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi üçün təkər cütləri
16	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün kompozit əyləc qəlibləri
17	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün mürəkkəb (çuqun-kompozit) əyləc qəlibləri
18	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün çuqun əyləc qəlibləri
19	Yüksəkvoltlu elektropnevmatik və elektromaqnit kontaktorlar
20	Avtomatik ilişmə qurğusunun korpusu
21	Diskli əyləcin qısqac mexanizmi
22	Diskli əyləcin bəndləri
23	Tam emal olunmuş vaqon oxları
24	Lokomotiv və motor-vaqon hərəkət tərkibinin tam emal olunmuş oxları
25	Xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi üçün tam emal olunmuş oxlar
26	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün qaralama oxlar
27	Avtomatik ilişmə qurğusunun enerji uducu aparatı
28	Dəmiryol hərəkət tərkibinin buksaları üçün diyircəkli yırğalanma yastıqları
29	Dəmiryol hərəkət tərkibinin statik dartı və qeyri-dartı çevirici elektrik açarları
30	Dəmiryol hərəkət tərkibinin resor asqı yayları
31	Yük vaqonunun yan arabacığının çərçivəsi
32	Elektrik qatarlarının dartı ötürücüsünün muftalarının rezin-kord örtükləri (Gömrük İttifaqı Komissiyasının 09.12.2011-ci il tarixli 859 nömrəli qərarının redaksiyasında)
33	Avtomatik ilişmə qurğusu da daxil olmaqla, ilişmə qurğusu
34	Yük vaqonları üçün ikioxlu arabacıqlar

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

35	Motor-vaqon hərəkət tərkibinin sənişin vaqonlarının və qoşqu vaqonlarının arabacıqları
36	Maşinistin əyləc kranları
37	Elektrovozlar və elektrik qatarları üçün dartı elektrik mühərrikləri
38	Avtomatik ilişmə qurğusunun dartı xamutu
39	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün diskli yayma təkər mərkəzləri
40	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün tökmə təkər mərkəzləri (tökmələr, tam emal olunmuş)
41	Teplovozlar üçün baş ötürücü və dartı avadanlığının elektrik mühərrikləri və generatorları
42	Sənişin vaqonlarının və elektrik qatarlarının isitmə sistemləri üçün elektrokəliflər
43	Sənişin vaqonlarının maye ilə isitmə sistemləri üçün yüksəkvoltlu elektrik qızdırıcılar
44	Sənişin vaqonları və elektrik qatarlarının isitmə sistemləri üçün elektrik sobaları

**“Azərbaycan Dəmir Yolları”
Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin
Dəmiryol hərəkət tərkibinin
təhlükəsizliyi haqqında texniki
reqlament**

ADY-TİM-RQ1-00

Hazırlanma tarixi: 01.07.2025

Redaksiya tarixi:

Səh: 1/1

**“Dəmiryol hərəkət
tərkibinin təhlükəsizliyi
haqqında” texniki
reqlamentinə Əlavə №4**

Şəxsi sübutlar, sertifikatlaşdırma orqanının və (və ya) akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) iştirakı ilə əldə olunmuş sübutlar əsasında uyğunluğu bəyan edilməli olan dəmiryol hərəkət tərkibinin tərkib hissələrinin siyahısı

1	Dəmiryol hərəkət tərkibinin avtomatik dayanma əyləci
2	Maqnit-rels əyləcinin başmaqları
3	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün yardımçı elektrik maşınları (1 kVt-dan çox)
4	Yüksəkvoltlu vaqonlararası birləşmələr (elektrik yuvası və ştepsel birlikdə)
5	Dəmiryol hərəkət tərkibinin hidravlik dempferləri
6	Dəmiryol hərəkət tərkibinin pnevmatik əyləc sistemləri üçün rezin kipləşdirici məmulatlar (diafraqmalar, manjetlər, flanslar, klapaların kipləşdiriciləri, araqatlar)
7	Teplovozlar və dizel-qatarların, relsli avtobusların, dizel-elektrik qatarlarının baş ötürücüsünün kardan valları
8	Avtomatik ilişmə qurğusunun dartı xamutunun pazı
9	Lokomotivlər, motor-vaqon hərəkət tərkibi və xüsusi dəmiryol hərəkət tərkibi üçün maşinist kresloları
10	Motor-vaqon hərəkət tərkibi və lokomotiv dartılı sənişin vaqonlarının sənişin kresloları
11	Lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibinin kuzovları
12	Teplovozlar və dizel-qatarlar üçün hidravlik ötürücülər
13	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün yüksəkvoltlu dəyişdirici və söndürücü elektrik açarları

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

14	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün yüksəkvolttu qoruyucular
15	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün elektrik maşın çeviriciləri
16	Maqnit-relsli əyləcin ötürücüsü
17	Lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibi üçün yüksəkvolttu ayırıcılar, qısa qapayıcılar, kəsicilər, torpaqlayıcılar
18	Sərnişin vaqonunun arabacığının çərçivəsi
19	Elektrovozlər və elektrik qatarları üçün reaktorlar və reaktor avadanlığı
20	Dəmir yolu vaqonlarının avtoəyləcləri üçün hava rezervuarları
21	Dartı hərəkət tərkibi üçün hava rezervuarları
22	İşəsalma, elektrik əyləclərinin, dempferlərin rezistorları
23	Elektromaqnit və elektron relelər: aralıq, cərəyan, o cümlədən, diferensial, gərginlik, zaman, həddindən artıq yüklənmə, qeyri-elektrik parametrlərə (temperatur, təzyiq, səviyyə) nəzarət üçün rele sensorları
24	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün təbəqə resorlar
25	Dəmiryol hərəkət tərkibinin əyləcləri üçün birləşdirici xortumlar
26	Lokomotivlər və motor-vaqon hərəkət tərkibi üçün tifonlar
27	Magistral dəmir yollarının yük vaqonlarının arabacıqlarının lingli əyləc ötürücülərinin əyləc tiri
28	Dəmiryol hərəkət tərkibinin idarəetmə, nəzarət və təhlükəsizlik qurğuları, proqram vasitələri
29	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün əyləc silindrləri
30	Teplovozlər, dizel-qatarlar, relsli avtobuslar və avtomotris üçün elektrik avadanlığı

**“Azərbaycan Dəmir Yolları”
Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin
Dəmiryol hərəkət tərkibinin
təhlükəsizliyi haqqında texniki
reqlament**

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
-----------------------	--------------------------------------	--------------------------	-----------------

31	Dəmiryol hərəkət tərkibi üçün aşağıvoltage elektrik avadanlığı: aşağıvoltage kontrollerlər; söndürücü elektrik açarları; elektromaqnit releləri (qoruyucu, aralıq, zaman və diferensial)
32	Sərnişin vaqonlarının; elektrik qatarlarının elektrik avadanlığı

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

“Dəmiryol hərəkət
tərkibinin təhlükəsizliyi
haqqında” texniki
reqlamentinə Əlavə № 5

**Şəxsi sübutlar əsasında uyğunluğu bəyan edilməli olan dəmiryol hərəkət tərkibinin
tərkib hissələrinin
Siyahısı**

1	Lingli əyləc qutusunun avtomatik tənzimləyicisi (avtotənzimləyici)
2	Dəmiryol hərəkət tərkibinin əyləc qəliblərinin başmaqları
3	Dəmiryol hərəkət tərkibinin diskli əyləclərinin əyləc bəndlərinin başmaqları
4	Əyləclərin bloklanması
5	Sərnişin vaqonları üçün yüksəkvoltlu aparat qutuları
6	Avtomatik ilişmə qurğusunun ön və arxa dayaqları
7	Dəmiryol hərəkət tərkibinin sürüşməyə qarşı qurğusu
8	Lokomotivlər, motor-vaqon hərəkət tərkibi və özüyəriyən dəmiryol hərəkət tərkibi üçün şüşətemizləyənlər (Gömrük İttifaqı Komissiyasının 09.12.2011-ci il tarixli 859 nömrəli qərarının redaksiyasında)
9	Yükdən asılı olaraq əyləc gücünün avtomatik tənzimləmə qurğusu (avtomatik rejim)
10	Magistral dəmir yollarının vaqonları üçün əyləc qəliblərinin çekləri
11	Sərnişin vaqonlarının işıqlandırma sistemlərinin elementləri

**“Dəmiryol hərəkət
tərkibinin təhlükəsizliyi
haqqında” texniki
reqlamentinə Əlavə № 6**

Məhsulların sertifikatlaşdırma sxemlərinin siyahısı

Sxemin işarəsi	Sxemin məzmunu	İcraçılar	Tətbiq sahəsi
1c	<p>məhsul nümunəsinin tədqiqatları, sınaqları və ölçmələrinin (bundan sonra – sınaqlar) aparılması</p> <p>sınaqların nəticəsinin müsbət olduğu halda, ərizəçiyə məhdud zaman ərzində istehsal edilən əvvəlcədən müəyyən edilmiş məhsul partiyasına dair uyğunluq sertifikatının verilməsi</p>	<p>akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi)</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p>	<p>qısa zaman kəsiyi ərzində seriyalı şəkildə istehsal edildikcə tədarük ediləcək (satılacaq) məhsulun məhdud, əvvəlcədən razılaşdırılmış satış həcmi zamanı tətbiq edilir (Azərbaycan Respublikasının vahid gömrük ərazisinə idxal edilən məhsullar üçün – qısamüddətli müqavilələr zamanı, Azərbaycan Respublikasının vahid gömrük ərazisində istehsal edilən məhsullar üçün – məhdud buraxılış həcmi zamanı). Uyğunluq sertifikatının qüvvədə olma müddəti 1 il təşkil edir</p>
2c	<p>məhsulun tipik nümunəsinin sınaqlarının keçirilməsi</p> <p>istehsal obyektinə baxış</p> <p>sınaqların və istehsal vəziyyətinin yoxlanma nəticəsinin müsbət olduğu halda, ərizəçiyə seriyalı buraxılan bütün məhsula dair uyğunluq sertifikatının verilməsi</p>	<p>akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi)</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p>	<p>seriyalı buraxılan məhsul üçün istehsal obyektinə baxış və akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) məhsulun tipik nümunəsinin sınaqları əsasında tətbiq edilir. Uyğunluq sertifikatı 1 il müddətinə verilir</p>
3c	məhsulun tipik	akkreditasiya olunmuş	seriyalı buraxılan

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

	<p>nümunəsinin sınaqlarının keçirilməsi</p> <p>sınaqların nəticəsinin müsbət olduğu halda, ərizəçiyə seriyalı buraxılan məhsula dair uyğunluq sertifikatının verilməsi</p> <p>məhsul nümunələrinin akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) sınaqları yolu ilə ildə 1 dəfədən çox olmayan dövriliklə dövrü qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi</p> <p>dövrü qiymətləndirmənin nəticəsinin mənfi olduğu halda uyğunluq sertifikatının qüvvəsinin dayandırılması və ya xitam verilməsi</p>	<p>sınaq laboratoriyası (mərkəzi)</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p>	<p>məhsul üçün tətbiq edilir. Uyğunluq sertifikatı 3 ildən çox olmayan müddətə verilir</p>
4c	<p>məhsulun tipik nümunəsinin sınaqlarının keçirilməsi</p> <p>istehsal obyektinə baxış</p> <p>sınaqların və istehsal vəziyyətinin yoxlanma nəticələrinin müsbət olduğu halda, ərizəçiyə seriyalı uyğunluq sertifikatının verilməsi</p> <p>məhsul nümunələrinin akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) sınaqları yolu ilə ildə 1 dəfədən çox olmayan dövriliklə dövrü qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi</p> <p>dövrü qiymətləndirmənin nəticəsinin mənfi olduğu halda uyğunluq</p>	<p>akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi)</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p>	<p>seriyalı buraxılan məhsul üçün tətbiq edilir. Uyğunluq sertifikatı 5 ildən çox olmayan müddətə verilir</p>

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

	sertifikatının qüvvəsinin dayandırılması və ya xitam verilməsi	sertifikatlaşdırma orqanı	
5c	<p>məhsulun tipik nümunəsinin sınaqlarının keçirilməsi</p> <p>məhsulun keyfiyyətinin idarəetmə sisteminin və istehsalının sertifikatlaşdırılması</p> <p>sınaqların və məhsulun keyfiyyətinin idarəetmə sisteminin və istehsalının sertifikatlaşdırılma nəticələrinin müsbət olduğu halda, ərizəçiyə uyğunluq sertifikatının verilməsi</p> <p>məhsul nümunələrinin akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) sınaqları yolu ilə ildə 1 dəfədən çox olmayan dövriyyə ilə dövri qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi</p> <p>dövri qiymətləndirmənin nəticəsinin mənfi olduğu halda uyğunluq sertifikatının qüvvəsinin dayandırılması və ya xitam verilməsi</p>	<p>akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi)</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p>	<p>seriyalı buraxılan məhsul üçün aşağıdakı hallarda tətbiq edilir:</p> <p>məhsul nümunələrinin real seçim həcminin sınaqların keçirilməsi zamanı buraxılan məhsulun obyektiv qiymətləndirilməsi üçün kifayət qədər deyil;</p> <p>məhsulun texnoloji istehsal prosesləri xarici amillərə həssasdır;</p> <p>məhsulun xarakteristikalarının stabilliyinə dair yüksək tələblər müəyyən edilib;</p> <p>məhsulun modifikasiyalarının tez-tez dəyişməsi;</p> <p>sınaqlar yalnız məhsul istehlakçıda quraşdırıldıqdan sonra aparıla bilər.</p> <p>Uyğunluq sertifikatı 5 ildən çox olmayan müddətə verilir</p>
6c <*>	<p>sertifikatlaşdırma üçün təqdim edilmiş məhsul partiyasından götürülmüş məhsul nümunəsinin (nümunələrinin) sınaqlarının keçirilməsi</p> <p>sınaqların nəticəsinin</p>	<p>akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi)</p>	<p>məhsul partiyası üçün tətbiq edilir. Uyğunluq sertifikatının qüvvəsi bəyan edilmiş məhsul partiyasına şamil olunur.</p>

ADY-TİM-RQ1-00	Hazırlanma tarixi: 01.07.2025	Redaksiya tarixi:	Səh: 1/1
----------------	-------------------------------	-------------------	----------

	müsbət olduğu halda, ərizəçiyə sertifikatlaşdırma üçün təqdim edilmiş məhsul partiyasına dair uyğunluq sertifikatının verilməsi	sertifikatlaşdırma orqanı	
7c <*>	hər bir məhsul vahidinin sınaqlarının keçirilməsi sınaqların nəticəsinin müsbət olduğu halda, ərizəçiyə məhsul vahidinə dair uyğunluq sertifikatının verilməsi	akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi) sertifikatlaşdırma orqanı	istehsalın birdəfəlik xarakter daşdığı və ya müvafiq məhsulun (təktək məmulatlar) satıldığı halda tətbiq etmək tövsiyə olunur. Uyğunluq sertifikatının qüvvəsi bəyan edilmiş məhsul partiyasına şamil olunur.

**“Dəmiryol hərəkət
tərkibinin təhlükəsizliyi
haqqında” texniki
reqlamentinə Əlavə № 9**

Məhsulun uyğunluğunun bəyan edilməsi sxemlərinin siyahısı

Sxemin işarəsi	Sxemin məzmunu	İcraçılar	Tətbiq sahəsi
1d	şəxsi sübutlar əsasında uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi	ərizəçi	seriyalı buraxılan məhsullar üçün uyğunluğunun təsdiqi uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi formasında həyata keçirilən məhsulların siyahısına müvafiq olaraq şəxsi sübutlar əsasında tətbiq edilir
2d	məhsul nümunəsinin tədqiqatları, sınaqları və ölçmələrinin (bundan sonra – sınaqlar) aparılması akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) sınaqların nəticəsinin müsbət olduğu halda, uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi	akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi) ərizəçi	seriyalı buraxılan məhsul üçün uyğunluğunun təsdiqi uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi formasında həyata keçirilən məhsulların siyahısına müvafiq olaraq şəxsi sübutlar, sertifikatlaşdırma orqanının və (və ya) akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) iştirakı ilə əldə olunmuş sübutlar əsasında tətbiq edilir
3d	məhsulun tipik nümunəsinin sınaqlarının keçirilməsi keyfiyyətin idarə olunması sisteminin sertifikatlaşdırılması akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) sınaqların nəticəsinin müsbət olduğu və sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən keyfiyyətin idarə olunması	akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi) sertifikatlaşdırma orqanı ərizəçi	seriyalı buraxılan məhsul üçün uyğunluğunun təsdiqi uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi formasında həyata keçirilən məhsulların siyahısına müvafiq olaraq şəxsi sübutlar, sertifikatlaşdırma orqanının və (və ya) akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) iştirakı ilə

	sisteminin sertifikatlaşdırıldığı halda, uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi		əldə olunmuş sübutlar əsasında tətbiq edilir
4d	<p>məhsulun tipik nümunəsinin sınaqlarının keçirilməsi</p> <p>keyfiyyətin idarə olunması sisteminin sertifikatlaşdırılması</p> <p>akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) sınaqların nəticəsinin müsbət olduğu və sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən keyfiyyətin idarə olunması sisteminin sertifikatlaşdırıldığı halda, uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi</p> <p>məhsul nümunələrinin akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) sınaqları yolu ilə ildə 1 dəfədən çox olmayan dövriyyə ilə dövri qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi</p> <p>dövri qiymətləndirmənin nəticəsinin mənfəətli olduğu halda uyğunluq sertifikatının qüvvəsinin dayandırılması və ya xitam verilməsi</p>	<p>akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi)</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>ərizəçi</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p> <p>sertifikatlaşdırma orqanı</p>	<p>seriyalı buraxılan məhsul üçün uyğunluğunun təsdiqi uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi formasında həyata keçirilən məhsulların siyahısına müvafiq olaraq şəxsi sübutlar, sertifikatlaşdırma orqanının və (və ya) akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasının (mərkəzinin) iştirakı ilə əldə olunmuş sübutlar əsasında tətbiq edilir</p>
5d	<p>uyğunluğun bəyan edilməsi üçün təqdim edilmiş məhsul partiyasından götürülmüş məhsul nümunəsinin (nümunələrinin) sınaqlarının keçirilməsi</p> <p>akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyasında (mərkəzində) sınaqların</p>	<p>akkreditasiya olunmuş sınaq laboratoriyası (mərkəzi)</p> <p>ərizəçi</p>	<p>qısa zaman kəsiyi ərzində seriyalı şəkildə istehsal edildikcə tədarük ediləcək məhsulun məhdud, əvvəlcədən razılaşdırılmış satış həcmi zamanı tətbiq edilir (Azərbaycan Respublikasının vahid gömrük ərazisinə idxal</p>

	müsbət olduğu halda uyğunluq bəyannaməsinin qəbul edilməsi		edilən məhsullar üçün – qısamüddətli müqavilələr zamanı, Azərbaycan Respublikasının vahid gömrük ərazisində istehsal edilən məhsullar üçün – məhdud buraxılış həcmi zamanı)
--	--	--	--